

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2025. ГОДИНУ

МУЗЕЈ НАИВНЕ И МАРГИНАЛНЕ УМЕТНОСТИ

Београд / Јагодина

САДРЖАЈ

1. УВОДНИ ДЕО

- 1.1 Основни подаци о МНМУ
- 1.2 Основни подаци о делокругу рада и историјату МНМУ
- 1.3 Најважнији резултати у 2025. години
- 1.4 Организација рада и запослени
- 1.5 Руковођење/управљање
- 1.6 Финансирање рада МНМУ

2. АКТИВНОСТИ И ЕФЕКТИ РАДА МНМУ ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ: РЕДОВНА И ПРОГРАМСКА

2.1. ЗБИРКЕ: Стање, аквизиције, стручна обрада, ревизије

- 2.1.1 Аквизиције
  - 2.1.1.1 Поклони
  - 2.1.1.2 Откупи
  - 2.1.1.3 Друге аквизиције
- 2.1.2 Обрада предмета из збирки и израда основне документације

2.2. ЗАШТИТА: превентивна заштита, конзервација и рестаурација

- 2.2.1 Конзервација и рестаурација
  - 2.2.1.1 Конзервација уметничких дела
  - 2.2.1.2 Рад за трећа лица
  - 2.2.1.3 Конзервација украсних рамова
- 2.2.2 Конзерваторски преглед, израда путне документације, паковање експоната и примопредаја изложби и дела

2.3. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

- 2.3.1. Реализоване изложбе МНМУ
- 2.3.2. Изложбе изван МНМУ (учешћа)
- 2.3.3. Изложбе у припреми
- 2.3.4. Сталне поставке
  - 2.3.4.1 Салон ОБМ, Београд
  - 2.3.4.2 Галерија МНМУ, Јагодина

2.4. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

- 2.4.1 Објављене публикације
  - 2.4.1.1 Каталогизација изложби
  - 2.4.1.2 Посебна издања, редове годишње и периодичне публикације
- 2.4.2 Припрема публикација у току

2.5. ДОКУМЕНТАЦИЈА И ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

- 2.5.1 Израда фотодокументације – Фототека

2.5.2 Обрада архивске и документационе грађе (фондови Хемеротеке, Досијеа изложби, Досијеа аутора, институција и стручњака, Фототека)

2.5.3 Дигитализација грађе

2.5.3.1 Дигитализација примарне грађе

2.5.3.2 Дигитализација архивске грађе и документационе грађе

2.6. БИБЛИОТЕКА МНМУ

2.7. МЕДИЈАТЕКА

2.8 УСАВРШАВАЊЕ СТРУЧЊАКА

2.9.1 Академска звања: Рад на мастер, магистарским и докторским тезама

2.9.4 Учешће на стручним и научним скуповима

2.9.4.1 Учешће на конгресима, стручним и научним скуповима у земљи

2.9.4.2 Учешће на међународним конгресима, стручним и научним скуповима у иностранству

2.9.5.1 Учешће на стручним семинарима, саветовањима, радионицама

2.9.5.2 Учешће/присуство на струковним скуповима у земљи

2.9.6. Организација конгреса

2.9.7. Стручни боравци у иностранству

2.10. ПРЕЗЕНТАЦИЈА/КОМУНИКАЦИЈА

2.10.1 Манифестације

2.10.2 Едукативне радионице, акције пројекти за публику

2.10.3 Предавања у музеју и вођење кроз поставку/изложбе

2.10.3.1 Предавања, разговори

2.10.3.2 Вођења кроз поставку/изложбе

2.10.4 Предавања и промоције музеја ван МНМУ

2.10.5 Други догађаји у МНМУ (концерти, промоције, презентације и др.)

2.10.6 Укупан број посетилаца

2.10.7 Интернет презентација

2.10.8 Медијска презентација и одједи/покривеност

2.11. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

2.12. НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

2.13. ВАНМУЗЕЈСКЕ АКТИВНОСТИ

2.13.1 Професионална ангажовања

2.13.2 Чланство у стручним удружењима

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ МУЗЕЈА НАИВНЕ И МАРГИНАЛНЕ УМЕТНОСТИ - МНМУ

ТОКОМ 2025. ГОДИНЕ

1.1 Основни подаци о МНМУ

Музеј наивне и маргиналне уметности - МНМУ, Београд (Немањина 3)

Телефон: +381113431233

info@mnmu.rs

www.mnmu.rs

Основан 1. априла 1960. године.

Оснивач Република Србија.

Огранци у саставу МНМУ:

Галерија Музеја наивне и маргиналне уметности, Јагодина (Бошка Ђуричића 10)

Салон Ото Бихаљи-Мерин, Београд (Немањина 3)

Салон МНМУ (Карађорђева 2-4, Београд)

Матични број: 07114915

Шифра делатности: 9102

ПИБ: 101731233

Збирке Музеја:

У музеју постоје две основне збирке: Збирка Музеја наивне и маргиналне уметности (МНМУ) и Збирка Салона Ото Бихаљи-Мерин (СОБМ)

У музеју постоје две студијске збирке: Студијска збирка МНМУ и Студијска збирка СОБМ

Запослени: у децембру 2025. године укупно 20 запослених.

Директор: др Ивана Башичевић Антић

1.2 Основни подаци о делокругу рада и историјату МНМУ

Музеј наивне и маргиналне уметности (МНМУ) је републичка установа културе специјализована за стручну музејску заштиту највреднијих остварења неконвенционалног, алтернативног сегмента савремене уметничке сцене. Већ више од шест деценија у континуитету преиспитују се начини сагледавања, представљања, интерпретације и стручне заштите правих вредности и суштине аутентичне самоуке,

наивне и маргиналне уметности и сродних самосвојних стваралачких израза, као виталног извора истините креативне енергије која повлачи јасну границу дистанцирања у односу на псеудонаивну продукцију, елементе аматеризма, дилетантизма и комерцијалности.

Историјат: Основан 1. априла 1960. године у Јагодини под називом Галерија самоуких ликовних уметника, од почетка конципиран као комплексна музејска установа, 1985. године добија назив Музеј наивне уметности, који ће са проширењем поља деловања 2007. бити допуњен у Музеј наивне и маргиналне уметности.

Одлуком Владе РС број 05-631-2289/2021 од 18. марта 2021. године Музеј је постао републичка установа културе, након што је 2003. године започео тај процес преноса власничких права над музејем са Општине Јагодина на Републику Србију.

Одлуком Владе РС број 05-631-1212/2022 од 10.02.2022.године седиште музеја је у Немањиној 3, Београд, где се налази Салон Ото Бихаљи-Мерин. Галерија Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини (Бошка Ђуричића 10) на око 580 м² изложбеног простора презентује Сталну поставку и повремене изложбене програме. У току 2022. године јавности је презентована прва стална поставка Салона Ото Бихаљи-Мерин док се отад у том простору такође смењују стална поставка и повремене изложбе, разговори и стручна предавања.

1.3 Најважнији резултати у 2025. години

Самостално, или у сарадњи са другим институцијама, МНМУ је у 2025. години реализовао укупно једанаест (11) изложби у изложбеним просторима МНМУ у Београду и Јагодини, укључујући презентацију дела из збирки више музејских установа у земљи, међу којима су: Музеј савремене уметности, Музеј Југославије, Народни музеј, Музеј примењене уметности, Етнографски музеј, Музеј града Београда, Дом војске Србије, Музеј Цептер, Српска академија наука и уметности и Палата Србија - у Београду, Галерија Матице српске, Галерија ликовне уметности Поклон збирка Рајка Мамузића и Спомен-збирка Павле Бељански - у Новом Саду, Народни музеј у Панчеву, Галерија наивне уметности у Ковачици, Галерија савремене ликовне уметности у Нишу, Модерна галерија Центра за културу Лазаревац, Градски музеј Вршац, Савремена галерија Уметничке колоније Ечка у Зрењанину, као и из приватних колекција (породице уметника Јана Књазовица и Душана Јевтовића, као и колекционара Милоша Вујасиновића, Јана Хрка и Људмиле Стратимировић), а изван Србије, Народни музеј Црне Горе у Цетињу, Црна Гора.

Изван Музеја, реализована је изложба у Народном музеју у Смедеревској Паланци, док је изван земље остварено учешће МНМУ на изложби у Halle für Kunst (Steiermark) у Грацу, Аустрија.

У оквиру издавачке делатности, МНМУ и Фондација Фонд Ото Бихаљи-Мерин у 2025. години објављују капитално дело Ота Бихаљи-Мерина о великом шпанском

уметнику Франсиску Гоји на српском језику, које обједињује тротомну студију под насловима: „Гоја и ми. Сlike, портрети и фреске”, „Гоја: Каприци – скривена истина” и „Гоја: Сјај и моћ. Ужаси рата”. Такође у издању МНМУ и Фондације приређена је монографија посвећена књижевнику и публицисти Оту Бихаљи-Мерину - *Све је увек данас*, чији се излазак из штампе очекује јануара 2026. године.

У оквиру доделе награде Европске музејске академије (European Museum Academy) за Европски музеј године, МНМУ је 2025. године ушао у финале најбољих европских музеја и том приликом добио посебно признање. Ово признање је од изузетног значаја и потврда вредног рада нашег тима и важности промоције уметности маргине на европском нивоу.

Децембра 2026. године у Галерији МНМУ у Јагодини обележено је 65 година од оснивања Музеја, у оквиру свечаног отварања *изложбе Лазар Вујаклија: Протест према себи*. Том приликом додељене су захвалнице сарадницима и колегама МНМУ у протекле четири године, а гостима се пригодним говором обратила директорка МНМУ, Ивана Башичевић Антић.

1.4 Организација рада и запослени

(Структура установе: организација рада, број запослених према делатности, број ангажованих сарадника)

МНМУ у свом саставу има три огранка:

- Галерија МНМУ, Јагодина (Бошка Ђуричића 10)
- Салон Ото Бихаљи — Мерин (Немањина 3, Београд)
- Салон МНМУ (Карађорђевој 2-4, Београд)

У огранку МНМУ Галерија у Јагодини налазе се изложбени простори музеја, депои за чување збирке музеја као и канцеларије администрације и кустоса као и библиотека.

Салон Ото Бихаљи – Мерин је основан 2013. године и налази се у Београду, Немањина 3/10. Госпођа Мирјана Бихаљи-Шоенбернер Музеју наивне и маргиналне уметности донирала је стан свог оца, Ота Бихаљи-Мерина, са жељом да се задржи сећање на дело и лик Ота и његове супруге Лизе као и са намером да се идеје које је овај истакнути критичар заступао реализују кроз активности Музеја. Вредна Отова заоставштина: библиотечка грађа, рукописи и преписка са стручњацима и уметницима широм света, уметничка дела као део легата представљају додатни квалитет ове целине и представљају са Отовим радним кабинетом посебну вредност МНМУ.

Салон МНМУ у Карађорђевој улици у Београду је основан 2006. године. Закључком Владе РС, 2007. године потписан је Уговор о додели пословног простора МНМУ на неограничено време за потребе међународне изложбене презентације у циљу

промовисања дела како из Србије, тако и из читавог света разменом изложбених пројеката, организовањем међународних манифестација разних врста: стручних скупова, уметничких радионица, отворених атељеа, изложби, фестивала. Салон се налази на адреси Карађорђева 2-4, Бетон хала, Београд. Током 2022.године извршен је упад на лица у наведени простор, којим је простор у потпуности девастиран о чему се води поступак по кривичној пријави Тужилаштва РС (Прво основно јавно тужилаштво у Београду). У току 2023. године град Београд се уписао у власништво.

Кадровска структура МНМУ:

Укупан број запослених је 20. Од тога 13 женског а 7 мушког пола.

Послове организације и руковођења процесом рада обавља директор са управом музеја коју чине: секретар музеја, руководилац финансијско-рачуноводствених послова (шеф финансија) и руководилац Галерије МНМУ.

Процесом рада одељења координира и њихов рад контролише Секретаријат.

Секретаријат се налази у седишту Музеја.

Запослени су организовани у оквиру радних јединица – одељења.

Радионице:

МНМУ располаже са две радионице:

-конзерваторско-рестаураторска радионица и

-радионица за опремање уметничких дела - столарска радионица.

1.5 Руковођење/управљање

Директор МНМУ: др Ивана Башичевић Антић.

Управни одбор МНМУ: Милета Поштић (председник), Сенка Латинковић, Миодраг Ивановић, Гордана Гонцић, Биљана Шего.

Надзорни одбор МНМУ: Тихомир Хрњак (председник), Бранко Брајић, Горан Јовић.

Руководилац финансијско-рачуноводствених послова МНМУ: Драгана Рацић.

Руководилац огранка Галерија МНМУ, Јагодина: Биљана Благојевић.

1.6 Финансирање рада МНМУ

Музеј је републичка установа културе те се финансира из буџета Републике Србије као и из сопствених прихода.

2. АКТИВНОСТИ И ЕФЕКТИ РАДА МНМУ:

ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ: РЕДОВНА И ПРОГРАМСКА

2.1. ЗБИРКЕ: Стање, аквизиције, стручна обрада, ревизије

2.1.1 Аквизиције

Остварене аквизиције у 2025. години чини један (1) поклон и један (1) откуп, при чему је Збирка увећана за укупно два (2) добра. У Збирци је евидентирано нових осам (8) аутора, те је укупан број аутора - четири стотине педесет четири (454).

Културним добрима у збирци стеченим у 2025. години додељени су инвентарски бројеви почев од 3183 до 3185. Сва добра уведена су у Збирку према Решењима о утврђивању покретних културних добара. Решења су достављена Народном музеју у Београду ради уноса у Централни регистар добара, а Министарству културе РС електронским путем, на: inventarnasledja@kultura.gov.rs

Закључно са децембром 2025. године, укупан број инвентарисаних добара износи три хиљаде сто осамдесет пет (3185).

2.1.1.1 Поклони

1. Мухамед Јалчин, Без назива, 2013, акрил на платну, 50 x 60 цм (поклон од трећег лица)

2.1.1.2 Откупи

2. Горан Стојчетовић, Сакрализација ниткова, 2025, акрилик на натрон папиру, 200 x 151 цм (откуп од аутора)

2.1.1.3 Друге аквизиције

Савез филателиста Србије поклонио је Музеју наивне и маргиналне уметности фебруара 2025. године:

- пет (5) непоништених серија југословенских поштанских марака пригодног издања на тему сликарство – „Југословенска наивна уметност“ из 1974. године, од по четири (4) ППТ маркице са репродукцијама уметничких дела Јана Књазовица, Ивана Лацковића, Ивана Генералића и Јанка Брашића различитих вредности и
- четири (4) непоништена пригодна поштанска табака истоимене серије марака (серија југословенских марака на тему сликарство – „Југословенска уметност“ из

1974. године) са по 6 ПТТ маркица са репродукцијама уметничких дела Јана Књазовица, Ивана Лацковића, Ивана Генералића и Јанка Брашића различитих вредности.

Поклон Савеза филателиста Србије Музеју уследио је након ретроспективне изложбе *Јан Књазовиц – сто година од рођења пионира уметности наиве* у Галерији МНМУ, Јагодина, у оквиру које су наведене ПТТ маркице биле излагане. Ова посебна донација чува се у Библиотеци МНМУ у Јагодини.

На ПТТ маркици од 0,80 пара репродуковано је дело Јана Књазовица *Дечји плес*, које се данас налази у Збирци СОБМ Београд.

На ПТТ маркици од 2 динара репродуковано је дело Ивана Генералића. На ПТТ маркици од 5 динара репродуковано је дело Ивана Лацковића. На ПТТ маркици од 8 динара репродуковано је дело Јанка Брашића.

Аквизиције Музеја наивне и маргиналне уметности (МНМУ) у 2025. години остварене су и путем поклона и Откупне награде са *Четвртог Тријенала* у организацији МНМУ, при чему је укупан број аквизиција осамнаест (18).

Поклон са Тријенала:

1. Маргарета Видмар и Езокс Луцијус Идо (Хрватска), Gerila art, Акција „Stvari koje vidim, moja su stvarnost“, 2022, фотографија, 21 x 29,7 цм
2. Маргарета Видмар и Езокс Луцијус Идо (Хрватска), Gerila art, Акција „Dok galebovi klikču“, 2022, фотографија, 21 x 29,7 цм
3. Маргарета Видмар и Езокс Луцијус Идо (Хрватска), Gerila art, Акција „Za Constable Johna“, 2022, фотографија, 21 x 29,7 цм
4. Маргарета Видмар и Езокс Луцијус Идо (Хрватска), Gerila art, Акција „Inspekcija zaljeva“, Pokretne skulpture Putnici, 2023, фотографија, 21 x 29,7 цм

5. Маргарета Видмар и Езокс Луцијус Идо (Хрватска), Gerila art, Акција „U šumi Crvene Mimi“, 2024, фотографија, 21 x 29,7 цм
6. Гордана Ђорић (Србија), Људи маске 2, 2024, пастел на папиру, 70 x 48,5 цм
7. Душан Живановић (Србија), Крај, 2022, акрилик на платну, 40 x 50 цм
8. Јован Илиев - Јоб (Македонија), Игра још траје, 2023, акрилик на платну, 30 x 40 цм
9. Мелита Краус (Хрватска), Адам и Ева пред дрветом спознаје, 2025, комбинована техника на платну, 39 x 36 цм
10. Cara Macwilliam (United Kingdom), Message From a Cosmic Frequency, 2025, digital (video)
11. Десанка Петров Морар (Србија), Чуvari дома свог, 2024, комбинована техника на папиру, 35 x 27 цм
12. Десанка Петров Морар (Србија), Свет је у страху, 2024, комбинована техника на папиру, 35 x 27 цм
13. Дорте Маркусен (Данска), Peaceful dragon, 2023, ceramic, glazed stoneware, 26 x 23 x 10 cm
14. Војислав Вујичић (Србија), Смајлинг вата мишеве светле, 2025, дрвене бојице на папиру, 23 x 33 цм
15. Лоранс Боне (Француска), Без назива, 2025, угљен на папиру, 70 x 50 цм
16. Лоранс Боне (Француска), Без назива, 2025, угљен на папиру, 70 x 50 цм

Откупна награда Тријенала:

17. Теодора Нешковић, Чуvari поноћне капије, 2025, акрил на платну, 100 x 100 цм
18. Теодора Нешковић, Бал таме, 2025, акрил на платну, 100 x 80 цм

2.1.2 Обрада предмета из збирки и израда основне документације

2.1.2.1 Обрада предмета из Збирке МНМУ и израда основне документације

У току је унос података у Књигу инвентара Збирке од стране кустоса збирке МНМУ.

2.1.2.2. Обрада предмета из збирке СОБМ и израда основне документације

У току је унос података у Књигу инвентара Збирке од стране кустоса збирке СОБМ.

2.2. ЗАШТИТА: превентивна заштита, конзервација и рестаурација

2.2.1 Конзервација и рестаурација

2.2.1.1 Конзервација уметничких дела

Натезање платна о блинд рам за потребе изложбе *Снага воље* у Галерији МНМУ у Јагодини, фебруара 2025: Јанко Брашић, *Косовски бој*, 1970-71, уље на платну, 205 x 415 цм, инв. бр. 576

2.2.1.2 Рад за трећа лица

/

2.2.1.3 Конзервација украсних рамова

/

2.2.2 Конзерваторски преглед, израда путне документације, паковање експоната и примопредаја изложби и дела

Пратећу документацију, паковање и примопредају дела обављали су кустоси и техничари МНМУ у сарадњи са конзерваторима институција од којих су дела позајмљивана за потребе реализације пројеката у 2025. години.

2.3. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

Током 2025. године реализовано је више изложбених пројеката, претежно у земљи, укључујући већу тријеналну међународну манифестацију у организацији МНМУ, као и јубиларне, ретроспективне и студијске изложбе. У иностранству остварено је учешће МНМУ на изложби у Аустрији. Укупно десет (10) изложби реализовано је у просторима МНМУ у Јагодини и Београду, док једна изван МНМУ. Пројекти МНМУ реализовани су самостално и у сарадњи са другим институцијама и стручним сарадницима, под покровитељством Министарства културе. Укупан број реализованих изложби је једанаест (11).

2.3.1. Реализоване изложбе МНМУ

2025/1

14. 2 – 17. 7. 2025. СНАГА ВОЉЕ – МОТИВИ БОРБЕ И МОЛИТВЕ У УМЕТНИЧКИМ РАДОВИМА ИЗ ЗБИРКЕ МНМУ,

тематска изложба поводом Дана државности Републике Србије (Сретење), 15. фебруара 2025, у Галерији Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини.

На изложби је представљено 26 дела из збирке МНМУ – 13 слика и 13 скулптура. Изложбу прати флајер са текстом аутора изложбе, др Иване Башичевић Антић.

Борба и молитва основни су мотиви у историји ратова, тежње за еманципацијом и за Уставом гарантованим правима (што је повод Сретењског празника), али су исто тако

најснажнији и најзаступљенији мотиви уметности самоуких. Чувени наивни сликар Јанко Брашић мотивом Косовског боја одушевио је и критику и публику. Монументална композиција, коју музеј представља на овој изложби, најбољи је пример да је уметност ипак област где таленат и упоран рад имају већи значај него школа.

Спремајући ову изложбу посвећену Сртењу у години великих изазова за нашу земљу и народ, желели смо да подсетимо публику, а посебно наше верне посетиоце школског узраста, да уметност није украс и декорација, већ производ снажне воље појединаца да се уздигну изнад свакодневице и створе нешто ванвременско. Иако услова нису имали они су то постигли. Борба народа за еманципацију и Уставом регулисана права такође је била борба настала из снажне воље, оснажене молитвом и надом у бољи живот у еманципованој држави.

Изложбу *Снага воље – мотиви борбе и молитве у уметничким радовима из збирке МНМУ* отворио је министар спорта Републике Србије, Зоран Гајић.

Штампан је пропагандни материјал:

Снага воље – мотиви борбе и молитве у уметничким радовима из збирке МНМУ, флајер; текст: др Ивана Башичевић Антић.

2025/2

20. 2 – 31. 3. 2025. ЈАН КЊАЗОВИЦ – СТО ГОДИНА ОД РОЂЕЊА ПИОНИРА УМЕТНОСТИ НАИВЕ,

ретроспективна изложба поводом обележавања јубилеја – сто година од рођења Јана Књазовица, у Галерији Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини.

На изложби је било представљено 48 радова, од најраније фазе стварања до зреле и најпродуктивније. За потребе изложбе радове овог уметника су нам уступили музеји у чијим збиркама се налази. Овом приликом је остварена међу институционална сарадња са Музејом Југославије, Музејом савремене уметности Београд, Галеријом наиве у Ковачици, као и Општином Ковачица, Месном заједницом, ОШ. „Млада поколења“ из Ковачице. Дела су нам уступили власници приватних колекција и породица уметника.

Најпознатије дело Јана Књазовица „Дечји плес” из 1954. године, нашло се на једној од четири поштанске марке из серије „Југословенска уметност” из 1974. године. Овом приликом оставрена је сарадња са Савезом филателиста Србије у Београду, који су нам поклонили серију поштанских марки.

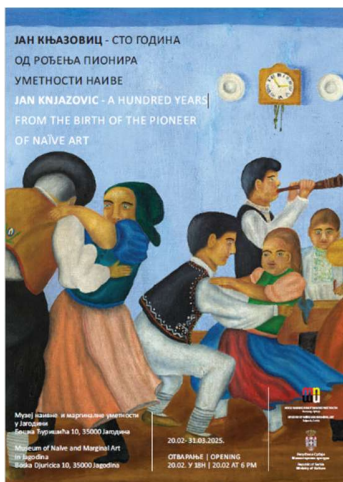
Пратећи програм: организована стручна вођења, креативне радионице за децу предшколског и школског узраста.

Изложба је реализована под покровитељством Министарства културе Републике Србије. Организован је превоз заинтересованих грађана из Београда, тако да су љубитељи ове уметности могли да присуствују отварању изложбе и погледају исту. Медијске куће су најавиле и пропратиле отварање изложбе, Радио Београд 2, емисија Златни пресек, РТС 1 Културни дневник, ТВ Прва 150 минута, Локална ТВ Ковачица, ТВ КЦН Јагодина.

Штампано је двојезично издање каталога:

Јан Књазовиц – сто година од рођења пионира уметности наиве, каталог; издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; текст: Ивана Башичевић Антић, Радмила Стаменковић; превод: др Радмила Пауновић Штајн; Лектура: Сенка Латинковић, Николија Николић; фотографија: Проф. Слободан Штетић; графички дизајн: Проф. Слободан Штетић; штампа: Бирограф Комп. д.о.о. Земун; тираж: 300; фебруар 2025.

Штампан је рекламни и пропагандни материјал: плакат и позивница.

2025/3

15. 5 – 15. 6. 2025. **ЈОВАН МАРИНКОВИЋ, ФАНТОМ СЛОБОДЕ**, ретроспективна изложба слика и цртежа Јована Маринковића у Галерији Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини.

Изложба *Фантом слободе* је прва самостална изложба београдског уметника Јована Маринковића у Музеју наивне и маргиналне уметности. На изложби је приказано 60 радова овог уметника, од којих 38 слика и 22 цртежа. Маринковић је до сада излагао на самосталним изложбама у престоници, у просторима као што су Галерија Задужбине „Илије М. Коларца“, Галерија Културног центра Београд, Срећна

Галерија СКЦ-а, Галерија СУЛУЈ-а, Галерија УЛУС-а и другим. Од изузетног значаја је његово учешће 2022. године на Трећем тријеналу МНМУ – Raw Intuitive, међународној изложби у организацији Музеја наивне и маргиналне уметности. Те године Музеј је направио преседан укључивањем уметника академског образовања, што је Јовану Маринковићу пружио прилику да своја дела представи у ширем кругу аутора аутентичних уметничких израза.

Изложбу Јована Маринковића у Галерији Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини отворио је академик Радомир Н. Саичић. Изложбу је пратио двојезични каталог са текстовима др Иване Башичевић Антић, проф. др Николе Шуице и кустоса изложбе Лепе Милошевић.

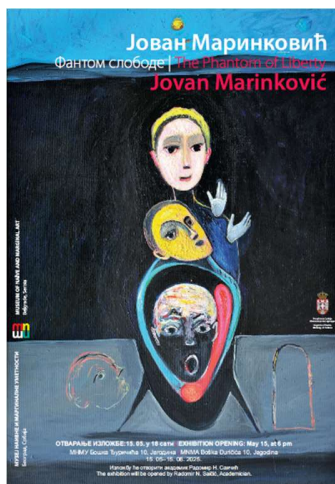
У оквиру програма изложбе одржана су два стручна вођења кроз изложбу - 18. маја, посетиоце је кроз изложбу водила Лепа Милошевић, кустос изложбе, док је 5. јуна у улози водича био уметник Јован Маринковић. Након Јагодине, дела Јована Маринковића приказана су и у Салону Ото Бихаљи-Мерин у Београду.

Медијске куће, новине и електронски медији су најавили и пратили отварање и трајање изложбе: ТВ КЦН Јагодина, ТВ Прва (150 минута), Нови Пут, Политика, Телеграф, Крушевац Пресс, Недељник, Нова.рс, Дневник.рс, Raw Vision Magazine

Штампано је двојезично издање каталога:

Јован Маринковић, Фантом слободе, каталог; издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности, Београд, Србија; покровитељ: Министарство културе Републике Србије; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; текст: др Ивана Башичевић Антић, др Никола Шуица, Лепа Милошевић; превод: др Радмила Пауновић Штајн; лектура: Ивана Смолковић; фотографија: Марко Ерцеговић; графички дизајн: проф. Слободан Штетић; штампа: Бирограф Комп. д.о.о. Земун; тираж: 300; мај 2025.

Штампан је пропагандни материјал: плакат.

2025/4

19. 6 – 20. 7. 2025. **ДУШАН ЈЕВТОВИЋ – СТО ГОДИНА ОД РОЂЕЊА ВЕЛИКАНА НАИВЕ,**

ретроспективна изложба дела Душана Јевтовића из збирке МНМУ и приватних колекција, поводом стогодишњице рођења уметника у Галерији Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини.

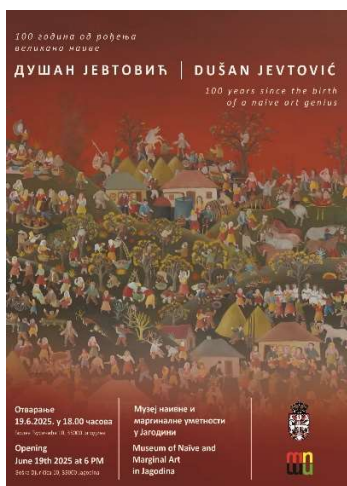
Појава наиве тридесетих година 20. века донела је формирање уметничких центара, али и снажних индивидуалних стваралаца изван групних утицаја. Међу њима посебно место заузима Душан Јевтовић, светски признати класик наиве и један од кључних уметника у обликовању критеријума вредновања овог правца.

Рођен 1925. године у Трнави код Прокупља, Јевтовић се сликарству у потпуности посветио након пензионисања, остваривши богату међународну изложбену каријеру и бројне награде. Његов зрели опус карактеришу густо компоноване сцене колективног живота — свадбе, сахране, прославе и свакодневни рад људи — у којима „мали човек” има централно место. Могу се уочити и паралеле са стваралаштвом Питера Бројгела Старијег, пре свега у приказу фигуре као дела шире друштвене заједнице.

На изложби је представљено укупно 108 радова, из збирке музеја и из породичне колекције. Изложбу је пратио двојезични флајер са текстом кустоса изложбе Владимира Кокоруша, а током трајања изложбе организована су и кустоска вођења.

Штампан је пропагандни материјал: плакат, позивница и двојезични каталог-деплијанер:

Душан Јевтовић – сто година од рођења великана наиве, каталог-деплијанер; издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности, Београд, Србија; покровитељ: Министарство културе Републике Србије; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; текст: Владимир Кокоруш; превод: др Радмила Пауновић Штајн; лектура: Радмила Стаменковић, Валентина Марковић; фотографија: Слободан Штепић, Милосав Брајковић; графички дизајн: Валентина Марковић; штампа: Бирограф Комп. д.о.о. Земун; тираж: 300; јун 2025.

2025/5

18. 9 – 19. 10. 2025. **ЧЕТВРТИ ТРИЈЕНАЛЕ МНМУ: ЕКСЦЕНТРИЦИ**, тријенална изложба међународне манифестације у организацији МНМУ, у Галерији Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини.

Овогодишњи Тријенале „Ексцентрици“ представља 119 дела 55 уметника из 16 земаља, отварајући простор за гласове са маргине – ауторе који стварају из личне потребе, а не статуса. Изложба истражује шта значи бити ексцентричан данас и какав потенцијал ексцентричност носи за будућност, постављајући питања о центру и периферији, мејнстриму и маргини, те институционалној и ванинституционалној валидацији у уметности и животу.

На конкурс Четвртог тријенала МНМУ – Ексцентрици, пријавило се укупно 80 аутора са 355 дела из 19 земаља: Босна и Херцеговина, Данска, Индија, Иран, Италија, Јапан, Колумбија, Македонија, Русија, САД, Словенија, Србија са Косовом и Метохијом, Турска, Уједињено Краљевство, Француска, Хрватска, Чешка, Чиле, Шпанија

Чланови жирија:

Даниела Билопавловић Беденик, виша кустоскиња Музеја савремене уметности у Загребу

Уна Поповић, виша кустоскиња Музеја савремене уметности у Београду

Марта Моргана Рудони, кустоскиња Музеја Цасса делл'Арт Брут, Кастеђо

Ишил Езги Челик, кустоскиња и директорка сапитАрт-а у Лондону

Сенка Латинковић, кустоскиња Музеја наивне и маргиналне уметности /Салон ОБМ, Београд

Кустос изложбе 4. Тријенала МНМУ – Ексцентрици: Радмила Стаменковић, аутор концепта Сенка Латинковић

Четврти тријенале Ексцентрици још једном је потврдио улогу Музеја наивне и маргиналне уметности као кључног места за афирмацију и истраживање уметничких пракси изван главних токова савремене уметности. Жири је ове године окупио је еминентне стручњациње за подручје савремене уметничке сцене, као и експерткиње специјализоване за феномен арт брута и уметности маргине: Данијела Билопавловић Беденик, виша кустоскиња, Музеј савремене уметности, Загреб; Уна Поповић, виша кустоскиња, Музеј савремене уметности, Београд; Марта Моргана Рудони, кустоскиња, Музеј Cassa dell'Art Brut, Кастеђо; Исил Езги Челик, кустоскиња, директорка сапитArt-а, Лондон; и Сенка Латинковић, кустоскиња, Музеј наивне и маргиналне уметности/Салон ОБМ, Београд. Овај баланс стручности између савремене уметности и арт брута праксе додатно наглашава важност тријенала као међународне платформе за размену идеја и афирмацију уметника који долазе из различитих контекста и сензибилитета.

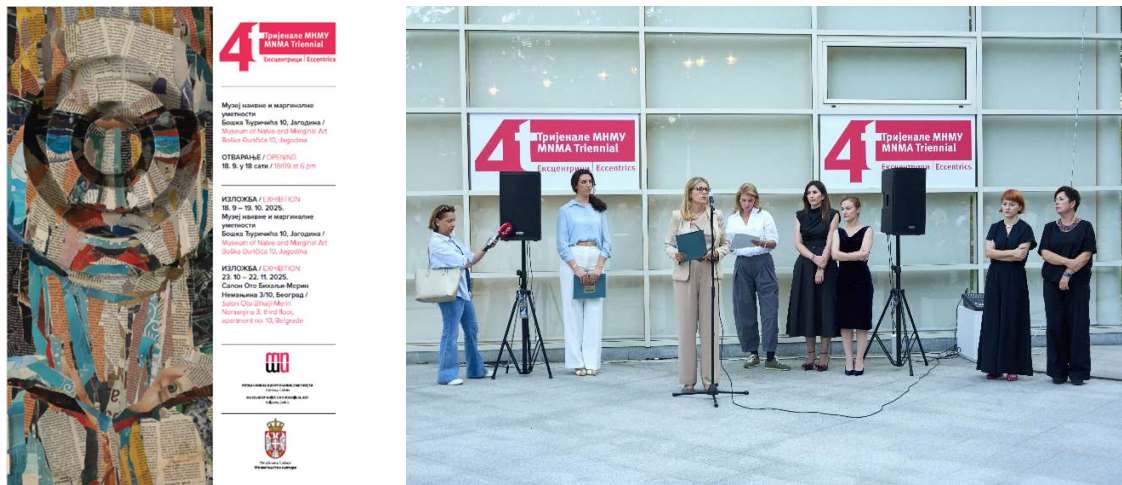
На отварању су публици упутиле поздравне речи: др Ивана Башичевић Антић, директорка МНМУ, Радмила Стаменковић, кустоскиња тријенала и Уна Поповић, председница жирија и виша кустоскиња Музеја савремене уметности у Београду. Добитница Велике награде Тријенала је уметница из Француске Иса Папасијан, док је Откупна награда додељена младој уметници из Београда Теодори Нешковић. Отварање је било музички праћено наступом ђака Музичке школе “Владимир Ђорђевић” из Јагодине.

У оквиру програма изложбе Четвртог тријенала одржана су вођења, а посетиоце је кроз поставку водила Радмила Стаменковић, кустос тријенала.

Штампано је двојезично издање каталога:

Четврти тријенале МНМУ: Ексцентрици, каталог; издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности, Београд, Србија; покровитељ: Министарство културе Републике Србије; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; уводни текстови: Радмила Стаменковић, Уна Поповић, Ишил Езги Челик Матур, Даниела Билопавловић Беденик, Марта Моргана Рудони, Сенка Латинићи; коректура: Ивана Смолковић; превод: Радмила Пауновић Штајн; фотографија: Марко Ерцеговић, Марија Коњикушић; графичка опрема: Славимир Стојановић Футро; штампа: Бирограф Комп.д.о.о, Земун; тираж: 300; Октобар 2025.

Штампан је пропагандни материјал: плакат и позивница.

2025/6

4. 9 – 18. 10. 2025. **ЈОВАН МАРИНКОВИЋ, ФАНТОМ СЛОБОДЕ**, ретроспективна изложба слика и цртежа Јована Маринковића, у Салону Ото Бихаљи-Мерин у Београду.

Након Јагодине, дела Јована Маринковића приказана су у Салону Ото Бихаљи-Мерин у Београду, где је у селекцији проф. др Николе Шуице представљен ужи избор од 21 слике и 9 цртежа, уз организовано стручно вођење за публику.

Изложбу Јована Маринковића у Салону Ото Бихаљи-Мерин у Београду отворили су директорка МНМУ др Ивана Башичевић Антић, академик Радомир Н. Саичић и проф др. Никола Шуица.

2025/7

23. 10 – 22. 11. 2025. **ЧЕТВРТИ ТРИЈЕНАЛЕ МНМУ: ЕКСЦЕНТРИЦИ**, тријенална изложба међународне манифестације у организацији МНМУ, у Салону Ото Бихаљи-Мерин у Београду.

Након успешног отварања у Галерији Музеја наивне и маргиналне уметности Јагодини, интернационална изложба Четврти Тријенале МНМУ: Ексцентрици, кустоскиње Радмиле Стаменковић, приказана је у Салону Ото Бихаљи-Мерин у Београду. Селекцију радова и концепт поставке за ову прилику направила је кустоскиња Салона Ото Бихаљи-Мерин, Сенка Латинић. Због мањег капацитета изложбеног простора, на изложби је приказано педесет једно дело четрдесет аутора, док су радове преосталих петнаест учесника Тријенала посетиоци били у прилици да погледају у дигиталном облику, у виду репродукција на лед екрану.

На изложби су приказани и радови француске уметнице Изе Папасијан, која је освојила Велику награду Тријенала, као и радови младе српске уметнице Теодоре Нешковић награђени Откупном наградом Тријенала.

Током изложбе за публику су организована редовна кустоска вођења сваке суботе у 13 часова, као и два специјална вођења са уметницима - 7. новембра, уз присуство уметника Тријенала: Кејти Возницки, Татјане Тошков, Марјана Ђарматија, Горана Стојчетовића, Данила Спасовића и Бојана Ђорђевића и 13. новембра, уз присуство уметница Тријенала: Милице Дукић, Теодоре Нешковић, Јасмине Ђорђевић и Кристине Ћусо.

Вођење на руском језику приређено је је 8. новембра, а посетиоце је водила историчарка уметности Вероника Подријадова.

Штампан је пропагандни материјал: плакат и позивница.

2025/8

30. 10 – 7. 12. 2025. **СЛОБОДАН ШТЕТИЋ 50+**,

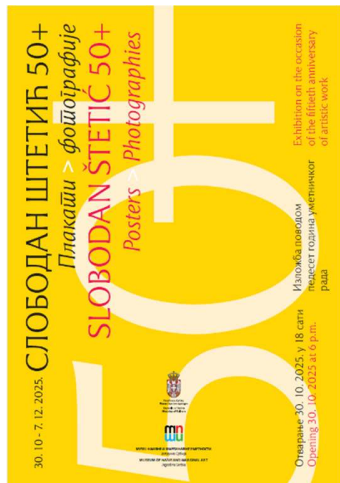
изложба плаката и фотографија Слободана Штетића поводом педесет година уметничког рада у Галерији Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини. Изложбом *Слободан Штетић 50+* обележен је јубилеј – педесет година уметничког рада вишеструко награђиваног графичког дизајнера, професора Слободана Штетића, и уједно крунисана сарадња МНМУ са аутором чија су графичка решења уграђена у визуелни профил ове институције.

Изложба *Слободан Штетић 50+* обухватала је неколико сегмената: преглед музејских публикација и изложбених плаката, а затим и грађу која је подједнако уметнички и документарни материјал, а ради се о фотографијама уметника чији се радови налазе у музејској збирци. Уколико се има у виду да су неретко ови аутори били самоуци, често географски или пак услед других животних околности изоловани ствараоци, кроз фотографије које је начинио Слободан Штетић имали смо ретку прилику да их заправо упознамо и повежемо уметничка дела са њиховим ствараоцима. Изложба је употпуњена колекцијом ауторових награда и признања, као и фото презентацијом која представља хронолошки осврт на најзначајније изложбе и реализације Слободана Штетића на ширем плану.

На отварању изложбе говорили су директор МНМУ, др Ивана Башичевић Антић и аутор, Слободан Штетић. Изложбену поставку уредила је музејски виши документариста, Нина Љубомировић, а текст у каталогу написала је др Ивана Башичевић Антић. Покровитељ изложбе је Министарство културе Републике Србије.

Штампан је пропагандни материјал: плакат и двојезични каталог-деплијанер:

Слободан Штетић 50+ Плакати – фотографије, каталог-деплијанер; издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности, Београд, Србија; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; текст: др Ивана Башичевић Антић, мр Бранко Поповић, Кит Киц, др Драган Бошковић; лектура: Ивана Смолковић; превод: др Радмила Пауновић Штајн; дизајн и фотографија: Слободан Штетић; штампа: Бирограф Комп. д.о.о, Земун; тираж: 300; октобар 2025.

2025/9

4 – 31. 12. 2025. **ПРОФИЛ ЈЕДНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ,**

изложба дела Сталне поставке Музеја наивне и маргиналне уметности у Народном музеју у Смедеревској Паланци.

Одабиром дела из богате колекције МНМУ, која данас броји више од 3000 уметничких радова, ова поставка пружа увид у драгоцену стваралаштво које МНМУ чува и промовише. Изложба осветљава развој институције, њен идентитет и значај у ширем контексту српске наивне и маргиналне уметности, пружајући јединствен увид у рад МНМУ и мисију очувања и промоције изузетне уметничке баштине.

Свечаном отварању присуствовао је велики број посетилаца, а публици су се обратили: в. д. директор Народног музеја у Смедеревској Паланци - Петар Декић, директорка МНМУ др Ивана Башичевић Антић и кустоскиња изложбе Радмила Стаменковић, која је присутне упознала са концептом и значајем поставке. Кустоси изложбе: Радмила Стаменковић и Владимир Кокоруш.

2025/10

16. 12. 2025 – 24. 5. 2026. **ЛАЗАР ВУЈАКЛИЈА: ПРОТЕСТ ПРЕМА СЕБИ,**

ретроспективна изложба дела Лазара Вујаклије из јавних и приватних колекција у Србији и региону, у Галерији Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини.

Изложба *Лазар Вујаклија: Протест према себи*, у организацији Музеја наивне и маргиналне уметности, представља први институционални, свеобухватни ретроспективни приказ опуса овог значајног уметника. Реализована поводом 40 година од његове последње самосталне изложбе и 30 година од смрти, изложба и пратећи каталог отварају простор за нова читања Вујаклијиног јединственог стваралачког језика у светлу савремене историје уметности. Изложба окупља преко 150 радова, презентујући уметников опус кроз све медије у којима је стварао – сликарство, графику, цртеж, таписерију, мурал, плакат, илустрацију књига, скулптуру и дизајн тепиха, и заснива се на темељном истраживању уметниковог опуса, чији је наслов инспирисан цитатом из његове самиздат монографије: „Ове безимене слике примите како вам драго, као мој протест према себи али и као моју чежњу за лепотом смисла живота.” Члан Децембарске групе, аутор првог београдског мурала и учесник Бијенала у Венецији, Вујаклија је остао забележен као стваралац који измиче класификацијама и термилошким одредницама. Уместо линеарног, хронолошког приказа, поставка је организована у шест тематских целина: Дишановски гест, Апропријација, Антиципација, Амбивалентност, Анахроничност и Демократизација уметности. На тај начин, кустоски концепт изложбе реартикулише његов мисаони и стваралачки простор, представљајући сликарство као процес отпора и самопропитивања.

Изложба је остварена у сарадњи са бројним републичким и градским институцијама културе, као и неколицином институција ван музејског контекста и приватних лица, међу којима су Музеј савремене уметности у Београду, Музеј примењене уметности, Народни музеј Србије, Музеј града Београда, Музеј Цептер, Галерија Матице српске, Спомен-збирка Павла Бељанског, Српска академија наука и уметности, Галерија поклон-збирка Рајка Мамузића, Галерија савремене уметности у Нишу, Народни музеј Панчево, Градски музеј Вршац, Модерна галерија Центра за културу Лазаревац, Савремена галерија уметничке колоније Ечка у Зрењанину, Музеј Југославије, Управа за заједничке послове републичких органа, Галерија Дома војске Србије, Етнографски музеј, Народни музеј Црне Горе, Акционарско друштво Политика, приватни колекционари, Институт за ментално здравље, Биоскоп Крушевац, Галерија Чедомир Крстић, Аудио-визуелни архив РТС-а, Архив Радио Београда и Архив Тошо Дабац (МСУ, Град Загреб) и Народна библиотека Србије. Након представљања у Галерији МНМУ, изложба *Лазар Вујаклија: Протест према себи* биће приказана у одређеном обиму у Музеју савремене уметности Републике Српске у Бањалуци. Кустоси изложбе: Владимир Кокоруш и Даница Ђорђевић Јанковић

Штампан је пропагандни материјал: плакат, позивница и двојезични каталог-деплијанер: *Лазар Вујаклија: Протест према себи*.

2025/11

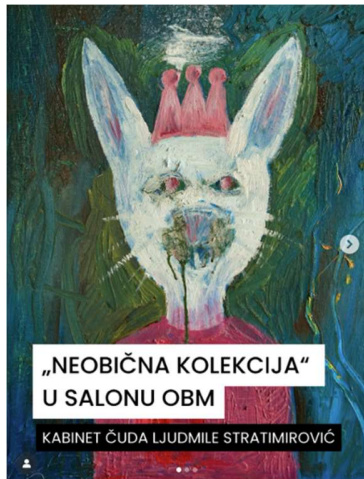
23. 12. 2025 – 21. 2. 2026. **НЕОБИЧНА КОЛЕКЦИЈА – ИЗБОР ДЕЛА ИЗ КОЛЕКЦИЈЕ ЉУДМИЛЕ СТРАТИМИРОВИЋ,**

изложба дела из колекције Људмиле Стратимировић у Салону Ото Бихаљи-Мерин у Београду.

Колекцију Људмиле Стратимировић, формирану током претходне три деценије, чине радови самоуких аутсајдера, а у њој се посебно издваја корпус дела настао у оквиру Специјалне болнице Окружног затвора у Београду. Вишеструка маргинализованост стваралаца лишених слободе, који су упркос свему, пронашли начин да се изразе, даје овим делима посебну тежину. Она не трпе класичну формално-стилску анализу и њихова аутентична снага лежи у неочекиваним сликама света које нуде: експресивним, узнемирујућим, кичастим, свакодневним, трансценденталним, медитативним, психотичним. Ова изложба ипак не ставља у центар само сопствену необичност, већ отвара и питања која су и даље дубоко табуизирана: Постоји ли уметност којој није место у музеју? Ко у уметничком систему има право да каже шта јесте, а шта није уметничко дело? Да ли су институције спремне да преиспитају своју позицију неприкосновеног арбитра, сопствене предрасуде и баријере које производе? Вођени размишљањима на дате теме, на изложби приказујемо својеврсни кабинет

чуда Људмиле Стратимировић. У њему се сусрећемо са интригантном и фрагментарном збирком у којој пулсирају очај и борба, баналност и лудило, маштовитост и несавршеност, а надасве – људска потрага за надом и смислом, чак и у најтежим животним околностима. Аутор изложбе: Сенка Латиновић

Штампан је пропагандни материјал: плакат.

2.3.2. Изложбе изван МНМУ (учешћа)

У 2025. години није било гостујућих изложби других институција и организација, али су у оквиру изложби МНМУ у Јагодини и Београду презентована дела из збирки већег броја већ поменутих музејских установа, као и из приватних колекција (тачка 1.5). Изван Музеја, реализована је изложба *Профил једне институције* у Народном музеју у Смедеревској Паланци на којој су приказана дела са Сталне поставке Галерије МНМУ у Јагодини (опис у прегледу изложби). Изван земље остварено је учешће МНМУ са делима Илије Босиља Башичевића и Саве Секулића из збирке МНМУ на изложби *Future of Melancholia*, у Halle für Kunst Steiermark у Грацу, Аустрија, од 21. марта до 8. јуна 2025. године.

2025/12

21. 3 – 8. 6. 2025. *FUTURE OF MELANCHOLIA*,

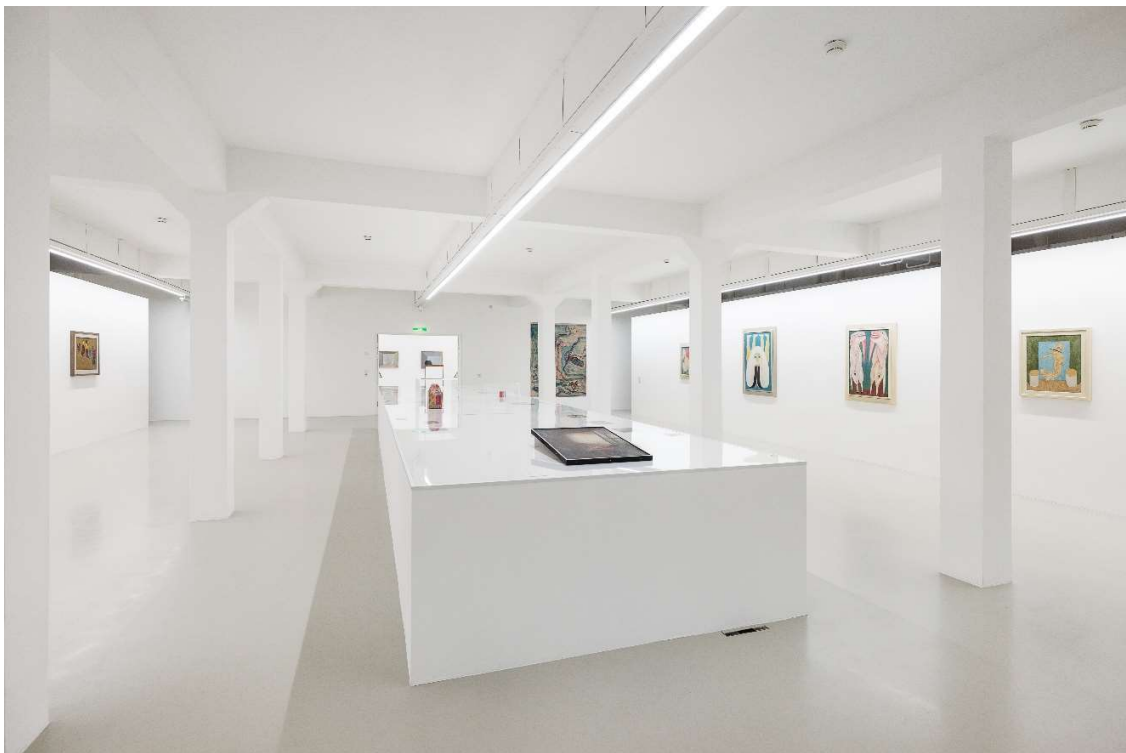
учешће МНМУ са делима Илије Босиља Башичевића и Саве Секулића из збирке на изложби у Halle für Kunst Steiermark, у Грацу (Аустрија).

Изложба у Грацу представља три генерације уметника Србије, континуитете надреалистичких слика и њихове варијације. Изложба истражује утицај надреализма од 1920-их до данас, почевши од историјских позиција београдске надреалистичке групе око Марка Ристића, Ванета Бора, Радојице Живановића Ноеа и других. Од педесетих до деведесетих година 20. века, појавили су се различити ставови са дубоко индивидуалним приступима, представљени у пракси уметника као што су Љиљана Блажевска, Олга Јеврић, Богољуб Јовановић, Радомир Рељић, Леонид Шејка, Сава Секулић и Милица Зорић. Кроз фигуративне или апстрактне форме,

елементе надреалног, алегоријски инспирисане приказе или метафизичкије интересовање за однос између духа и материје, ови уметници су стварали интерпретативне приказе непосредне стварности и својих искустава. Изложба такође представља савремене српске уметнике који, попут својих аустријских савременика, чија се дела приказују у Београду, користе алегорије надреалног и носталгичног, приказујући фантастичне, атмосферске, а понекад и мрачне светове. Као и њени претходници, ова генерација, коју овде представљају Лидија Делић, Биљана Ђурђевић, Марко Обрадовић, Марија Шевић и Саша Ткаченко, може се описати као идиосинкратична – генерација која се повезује са другим уметницима преко граница у новим контекстима како би ушла у наднационални и мултилатерални дијалог.

На изложби су била заступљена дела аутора: Илија Башичевић Босил, Љиљана Блажевска, Косара Бокшан, Ване Бор, Лидија Делић, Милена Драгичевић, Биљана Ђурђевић, Вукадин Филиповић, Олга Јеврић, Богољуб Јовановић, Марко Обрадовић, Радомир Рељић, Марко Ристић, Леонид Шејка, Сава Секулић, Марија Шевић, Иван Табаковић, Александар Вучо, Саша Ткаченко, Душан Матић, Нина Зељковић, Радојица Живановић Ное и Милица Зорић.

Кустос изложбе: Сандро Дрошл (Sandro Droschl)

2.3.3. Сталне поставке

2.3.3.1 Салон ОБМ / МНМУ, Београд

Стална поставка уметничких дела из Збирке Салона Ото Бихаљи-Мерин отворена је за публику 22. октобра 2023. године, обухвата избор од 53 дела и доступна је посетиоцима у периодима између привремених и гостујућих изложби сваког радног дана од 10 до 17 часова и суботом од 12 до 18 часова.

У складу са реализацијом изложбеног програма у Салону ОБМ, Стална поставка је током 2025. године била повремено недоступна за посете.

2.3.3.2 Галерија МНМУ, Јагодина

Стална поставка МНМУ отворена је 18. марта 2022. године, приликом свечаног отварања реконструисане и дограђене зграде Галерије Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини, уз присуство уважених колега из других републичких институција културе. Стална поставка броји 126 уметничких дела из Збирке МНМУ и представљена је на три нивоа изложбених простора старе зграде и новоизграђеног анекса у оквиру комуникације више издвојених тематско-феноменолошких целина (Музеј наивне и маргиналне уметности-историјат, Почеци наивне уметности у Србији, Наивна уметност Србије, Завичајни хроничари, Завичајни пејзажисти, Урбани пејзаж, Портрет, Фантастика, Скулптура, Границе и сусрети, Трагови и путокази). Стална поставка се повремено делимично мења или измешта у складу са потребама реализације других изложбених пројеката МНМУ у просторима Галерије МНМУ у Јагодини.

Током 2025. године Стална поставка из збирке Музеја наивне и маргиналне уметности била је отворена за посетиоце у периодима између привремених и гостујућих изложби.

2.4. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

2.4.1 Објављене публикације

Током 2025. године МНМУ је публикувао укупно пет (5) издања, од чега три (3) каталога изложби, док једна (1) публикација припада посебним издањима, а од редовних годишњих публикација: Календар за 2026. годину.

2.4.1.1 Каталози изложби

Каталози изложби (3):

ЈАН КЊАЗОВИЦ – СТО ГОДИНА ОД РОЂЕЊА ПИОНИРА УМЕТНОСТИ НАИВЕ, каталог; издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; текст: Ивана Башичевић Антић, Радмила Стаменковић; превод: др Радмила Пауновић Штајн; Лектура: Сенка Латинковић, Николија Николић; фотографија: Проф. Слободан Штетић; графички дизајн: Проф. Слободан Штетић; штампа: Бирограф Комп. д.о.о. Земун; тираж: 300; фебруар 2025.

ISBN: 978-86-89627-93-0

COBISS-ID: 162952969

ЈОВАН МАРИНКОВИЋ, ФАНТОМ СЛОБОДЕ, каталог; издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности, Београд, Србија; покровитељ: Министарство културе Републике Србије; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; текст: др Ивана Башичевић Антић, др Никола Шуица, Лепа Милошевић; превод: др Радмила Пауновић Штајн; лектура: Ивана Смолковић; фотографија: Марко Ерцеговић; графички дизајн: проф. Слободан Штетић; штампа: Бирограф Комп. д.о.о. Земун; тираж: 300; мај 2025.

ISBN: 978-86-89627-95-4

COBISS-ID: 167885321

ЧЕТВРТИ ТРИЈЕНАЛЕ МНМУ: ЕКСЦЕНТРИЦИ, каталог; издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности, Београд, Србија; покровитељ: Министарство културе Републике Србије; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; уводни текстови: Радмила Стаменковић, Уна Поповић, Ишил Езги Челик Матур, Даниела Билопавловић Беденик, Марта Моргана Рудони, Сенка Латиновић; коректура: Ивана Смолковић; превод: Радмила Пауновић Штајн; фотографија: Марко Ерцеговић, Марија Коњикушић; графичка опрема: Славимир Стојановић Футро; штампа: Бирограф Комп.д.о.о, Земун; тираж: 300; Октобар 2025.

ISBN 978-86-89627-97-8

COBISS.SR-ID 177396233

2.4.1.2 Посебна издања, редовне годишње и периодичне публикације

Музеј наивне и маргиналне уметности и Фондација Фонд Ото Бихаљи-Мерин током 2025. године први пут објављују капитално дело Ота Бихаљи-Мерина о великом шпанском уметнику Франсиску Гоји на српском језику. Оригинално издање ове обимне студије настало је у три тома на немачком језику: „Francisco Goya. Caprichos, Verborgene Wahrheit” (1980), „Goya und wir. Gemälde, Porträts, Fresken” (1981) и „Goya – Glanz und Macht. Schrecken des Krieges” (1985). Дела су до сада била доступна и на шпанском и енглеском језику.

Српско издање обједињује ову тротомну студију под насловима: „Гоја и ми. Сlike, портрети и фреске”, „Гоја: Каприци – скривена истина” и „Гоја: Сјај и моћ. Ужаси рата”. Сва три тома је премијерно превела са немачког језика проф. др Јелена Костић-Томовић, док садржај ове књиге додатно контекстуализује и приближава савременом читаоцу рецензија проф. др Саше Брајовић. Уредница издања је др Ивана Башичевић Антић, а помоћница уреднице Даница Ђорђевић Јанковић.

Ото Бихаљи-Мерин, Гоја, монографија; издавачи: Фондација Фонд Ото Бихаљи-Мерин и Музеј наивне и маргиналне уметности, Београд, Србија; покровитељ: Министарство културе Републике Србије; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; помоћник уредника: Даница Ђорђевић Јанковић; рецензија: проф. др Саша Брајовић; превод са немачког: проф. др Јелена Костић Томовић; лектура и коректура: Ивана Смолковић; дизајн и припрема за штампу: Футро Десигн; штампа: Бирограф Комп д.о.о. Земун; тираж: 500; 2025.

Фотографије: Museo Nacional del Prado, Biblioteca Nacional, Hispanic Society of America, Real Ermita de San Antonio de la Florida, Coleccion Abello, Real Academia de Bellas Artes de San Fernando, Palais des Beaux-Arts de Lille, Szépművészeti Múzeum, the Metropolitan Museum of Art, Creative Commons.

ISBN: 978-86-89627-96-1

COBISS-ID: 175081481

Двојезични календар за 2026. годину:

Музеј наивне и маргиналне уметности (МНМУ), календар; издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности, Београд, Србија; покровитељ: Министарство културе Републике Србије; одговорна уредница: др Ивана Башичевић Антић; уредници издања: Валентина Јовановић, Владимир; текст: Владимир Кокоруш; превод на енглески језик: Радмила Пауновић Штајн; фотографије Музеја наивне и маргиналне уметности: Марко Ерцеговић, Марија Коњикушић; архивске фотографије: Архива МНМУ; графичка опрема: Futro design; штампа: Бирограф, Комп д.о.о, Земун; тираж: 500; децембар 2025.

ISBN 978-86-89627-99-2

COBISS.SR-ID 179898633

Извештај о изради документарног филма о сликару Леону Којену

Продукција документарног филма 'Којен, сликар' подразумевала је обједињавање истраживачких етапа и структурно стапање историјске и културолошке грађе. Транспозиција материјала циљала је на стварање изражајности засноване на документима и сликарском наслеђу Л. Којена (1859-1934), јединог изворног представника симболизма у српској култури.

Чињенице из раније литературе, о нестанку највећег броја његових ликовних дела и оскудним изворима укључила је за потребе док.филма не само грађу Југословенске Кинотеке о Београду Којеновог времена и баварских архива око 1900, већ и биране документе и посредне трагове из Архива Србије, Народног музеја и Јеврејског

историјског музеја. Уз детаље Којенових сачуваних слика, за потребе премијерног документарног филма уведени су и налази непознатих ликовних дела пронађених у приватном власништву. Филмски снимци и фотографије из некадашњег Минхена, као и Београда, надграђене су оригиналним снимањима камером и дрон камером који су објединили персонификоване амбијенте о сликаревим кретањима и доживљајним елементима које носе створене психолошке изражајности његове поетике. Сала Јеврејске црквене општине, делови зграде, цитадела београдске тврђаве као и темељи синагоге Кај Вјежо и топографија некадашње сефардске четврти у стапањима су драматуршке визуелне споне са понирањима у заносе и преданости јединственог уметничког случаја српске културе.

У периоду септ-дец 2025. у оквиру продукције документарног филма 'Којен, сликар' реализоване су следеће етапе:

- Истраживање и селекција архивске грађе
- Израда филмског сценарија
- Израда књиге снимања
- Обезбеђивање неопходних дозвола за снимање на одабраним локацијама
- Одлазак на одабране локације и снимање камером и дрон камером
- Филмска монтажа
- Тонска монтажа
- Припремање а) нараторског текста и б) одјавног екранског текста са преводом на енглески
- Снимање нараторског текста у тонском студију (наратор – глумач Ненад Маричић)
- Сарадничка режија филма и процес монтаже (Никола Шуица и за 'Арт Нова' – Новица Бабовић)

2.4.2 Припрема публикација у току

У издању Музеја наивне и маргиналне уметности и Фондације „Фонд Ото Бихаљи-Мерин“ током децембра месеца 2025. године завршена је припрема за штампу обимније монографије посвећене књижевнику и публицисти Оту Бихаљи-Мерину – ***Ото Бихаљи-Мерин: Све је увек данас***. Очекује се да изађе из штампе у јануару 2026. године.

Уредник: др Ивана Башичевић Антић. Помоћник уредника: Сара Маричић. Аутори: Ото Бихаљи-Мерин, др Ивана Башичевић Антић, др Тијана Палковљевић Бугарски, др Никола Дедић, проф. др Јерко Денегри, проф. др Бранислав Димитријевић, др Ана Ереш, Сенка Латинковић, Биљана Томић и проф. др Тања Зиммерман. Рецензенти: др Данило Вуксановић и проф. др Никола Крстовић. Превод на енглески: Радмила Пауновић Штајн. Лектура: Ивана Смолковић. Графички дизајн и прелом: Исидора М. Николић. Штампа: Бирограф комп. доо Земун. Тираж: 550

Каталог у припреми:

Лазар Вујаклија: Протест према себи;

издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности, Београд, Србија; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; текст: Ивана Башичевић Антић, Бранислав Димитријевић, Владимир Кокоруш и Даница Ђорђевић Јанковић; превод: др Радмила Пауновић Штајн; фотографија: Марко Ерцеговић; штампа: Бирограф Комп. д.о.о, Земун; тираж: 500; јануар 2026.

Необична колекција – Избор дела из колекције Људмиле Стратимировић;

издавач: Музеј наивне и маргиналне уметности, Београд, Србија; одговорни уредник: др Ивана Башичевић Антић; текст: Сенка Латинковић; лектура: Ивана Смолковић; превод: др Радмила Пауновић Штајн; дизајн и фотографија: Андреј Долинка; штампа: Бирограф Комп. д.о.о, Земун; тираж: 300; јануар 2026.

2.5. ДОКУМЕНТАЦИЈА И ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

Паралелно са формирањем збирке, у склопу основних музејских активности у Музеју наивне и маргиналне уметности је од оснивања текао континуирани рад на прикупљању и обради различитих сегмената музејске документације. У самој основи музеолошког деловања грађена је јасно изражена свест о потреби и значају прикупљања документационе грађе. Активности аквизиција, стручне обраде, систематизације и презентације ликовног фонда Музеја синхронизоване су са активним праћењем важних дешавања у овој области на ширем међународном плану, као и обогаћивањем значајног фонда документације коју Музеј поседује. Оба ова фонда, ликовни и документациони, представљају значајну основу за истраживачки рад у области чијом заштитом се Музеј бави, као и добру базу за конципирање и реализовање стручних, изложбених, издавачких едукативних и других пројеката Музеја.

Данас фонд уметничке документације Музеја наивне и маргиналне уметности представља значајну документациону базу за област наивне и маргиналне уметности, која обухвата богату разноврсну грађу систематизовану кроз архивске фондове у више целина: *Библиотека, Медијатека, Хемеротека, Досијеа изложби и манифестација, Досијеа аутора, институција и стручњака, Фототека*. Документација МНМУ, која се води у физичкој и електронској форми, представља значајну основу за стручан истраживачки рад, проучавање целине и појединачних сегмената области наивне и маргиналне уметности. Поред тога уметничка документација Музеја обухвата и део везан за инвентарисање уметничких дела из Збирке и документацију која прати кретање уметничких дела у Музеју и изван њега.

Посебан део документације чини и богат фонд књижне грађе библиотеке и разноврсне документације који се чува у Салону Ото Бихаљи-Мерин у Београду. У току је пописивање, систематизација и дигитализација овог значајног фонда.

Примарна документација Збирке и ликовних фондова МНМУ;

Унос података у инвентарне књиге за сваку збирку обављају кустоси збирки у Јагодини и Београду.

Унос података у картоне дела - електронску базу података обављају кустоси збирки у Јагодини и Београду.

Секундарна документација: досијеа аутора, институција и стручњака, библиотека, медијатека (аудио и видео записи), хемеротека, досијеа изложби и манифестација, фототека, електронска архива – редовно се израђује у електронској форми.

Послове секундарне документације обављају документаристи у Јагодини и по потреби, друга лица (кустоси).

2.5.1 Израда фотодокументације – Фототека

2.5.1.1 Збирка МНМУ

Инвентарисани предмети су припремљени за фотографисање и унос у електронску базу података.

2.5.1.2 Збирка Салона ОБМ

Фотографије предмета из збирке СОБМ унете су у електронску базу података.

2.5.2 Обрада архивске и документационе грађе

(фондови Хемеротеке, Досијеа изложби и манифестација, Досијеа аутора, институција и стручњака, Фототека)

Хемеротека

У 2025. години, у периоду јануар-новембар, прибављено је укупно девет (9) новинских исечака из текуће штампе, а чланци су везани за пројекте МНМУ реализоване у истој години. Чланци су објављени у дневним и недељним новинама: Политика, Нови пут, Хлас Људу и НИИ. Исечци су дигитализовани – скенирани, обележени и смештени у електронску базу Сервер МНМУ, у фасцикли: *HEMEROTEKA - NOVINSKI ISEĆCI - 2025*

У периоду 21. 1 – 23. 12. 2025. године, претрагом путем електронске базе Интернет прибављена је осамдесет једна (81) медијска објава. Формиране су две (2) фасцикле

са одштампаним електронским објавама, при чему је закључно са тринаестом фасциклом, тј. листом број 2025/13-650, штампање објава обустављено, осим за потребе досијеа изложби. Обавештења о актуелним активностима МНМУ, као и другим значајним информацијама везаним за област наивне и маргиналне уметности била су заступљена у оквиру објава следећих новинских, ТВ и радијских електронских медија: Политика, Данас, Новости, Телеграф, РТС, Nova.rs, Радио Београд 2 и других. Евиденција електронских објава - на серверу, у *HEMEROTEKA - MEDIJSKE OBJAVE - 2025*

Стање фонда Хемеротеке

С обзиром на то да је 2022. године, приликом уређивања архиве хемеротеке МНМУ која је укључивала обраду и сортирање дигитализованих јединица, уочена грешка у ознаци хемеротечких листова, почев од броја 21445 до броја 21700 (у оквиру свезака 429-434), било је неопходно урадити преглед целокупног фонда хемеротеке МНМУ. Физичким увидом у хемеротеку констатована је грешка, након чега су наведени бројеви листова исправљени, а листови дигитализовани. Том приликом, урађен је физички смештај хемеротечке архиве са хронолошким редоследом унутар металних каса у оквиру одељења документације (мезанин зграде Музеја), где се архива и данас чува.

Према хемеротечким књигама, почев од 23. 5. 1962. године, укупно је евидентирано 26619 хемеротечких листова сабраних у оквиру 532 фасцикле (свеске). Свеске сачињавају исечци из новина у највећој мери прикупљени путем новинске агенције Press clipping, а од јула 2018. медијске куће Ebart. Почев од новембра 2022. године, Музеј започиње сарадњу са агенцијом KomunikArt из Панчева, у циљу ефикасног праћења електронских објава везаних за делатност МНМУ. Од истог времена, тачније од 27. 10. 2022. године, у оквиру послова Документације МНМУ обавља се активно праћење, прикупљање и чување података у форми видео, аудио и у највећој мери, тестуалних - како електронских, тако и штампаних медијских објава.

У поређењу са бројем електронских медијских објава, у периоду 2022-2025. године прибављен је изузетно мали број исечака из текуће штампе. Услед смањења броја исечака унутар фонда хемеротеке последњих година, као и могућности да се дође до истих, долази и до извесног дисконтинуитета у процесу сакупљања. Остаје упитно да ли ће се у будућности овај сегмент музејске документације сачувати у свом аналогном облику услед све чешће примене дигиталних података.

Досијеа изложби и манифестација

Поред репрезентативне сталне поставке Музеја која обухвата најзначајнија дела из збирке МНМУ, изложбена активност Музеја обухвата и бројне самосталне, ретроспективне, групне, тематске, студијске, међународне изложбе у самом Музеју, другим градовима Србије и иностранству. Од свог оснивања до данас Музеј је организовао укупно 767 изложби у земљи и иностранству. Са циљем благовременог документовања свих изложбено-издавачких пројеката и догађаја у организацији

МНМУ формирају се *Досијеа изложби* за сваку реализовану изложбу и у њима се чува свеобухватни фонд докумената о припремама, условима организовања, току и значају датог догађаја. Досијеа обухватају разноврстан документациони материјал који прати припреме и реализацију пројеката. Досијеа су груписана хронолошки по годинама одржавања изложби. До сада их је формирано укупно седам стотина осамдесет девет (789).

У 2025. години, формирано је укупно дванаест (12) досијеа, физички и електронски, за реализоване пројекте наведене у прилогу приказа и прегледа изложбено-издавачке делатности Музеја у 2025. години. У оквиру сервера МНМУ у електронском фолдеру формирано је 12 електронских фасцикли Досијеа изложби реализованих 2025. године.

Досијеа аутора

Богата и разноврсна документациона грађа која се односи на наивне и маргиналне уметнике из земље и иностранства чија дела МНМУ баштини у својој збирци, или аутора који су учествовали у пројектима Музеја, систематизована је кроз Досијеа аутора из Ликовне збирке МНМУ и Досијеа аутора - истраживање. Ови фолдери садрже оригиналну документацију о животу и раду уметника или уметница/е: њихове биографије, аутобиографије, рукописе, портрете и друге фотографије, пописе и документе изложби и других значајних догађаја на којима је учествовао, публикације, хемеротечке листове, преписке, пропагандни материјал и друго. Смештена су по азбучном редоследу презимена уметника или уметнице. До сада их је формирано укупно 612 физичких., 454 у оквиру Досијеа аутора из Ликовне збирке МНМУ и 158 у оквиру Досијеа аутора - истраживање.

Досијеи стручњака и институција

Досијеи стручњака и институција представља посебну целину. Досијеи стручњака подразумевају податке о стручњацима из области наивне и маргиналне уметности са којима је МНМУ сарађивао до сада. Досијеи институција су фолдери посвећени институцијама и организацијама које баштине и/или проучавају наивне и маргиналне уметнике и уметнице. Ови фолдери садрже основне податке о стручњацима, институцијама и организацијама, фотографије, рукописе, преписке, документе о ствараоцима и изложбама, пропагандни материјал и друго. МНМУ закључно са 2024. годином укупно има 54 формирана досијеа стручњака и институција.

Фототека

Значајан фонд уметничке документације представља и Фототека, која обухвата аналогну збирку негатива, дијапозитива и фотографија аутора и дела наивне и маргиналне уметности из власништва Музеја наивне и маргиналне уметности. Овај материјал до сада је прикупљан фотографисањем у самом Музеју, приликом организовања изложби, односно за потребе репродуковања у каталозима и другом пратећем материјалу, као и прикупљањем осталог материјала потребног за

документацију. Фототека садржи црно-беле и колор негативе, дијапозитиве и црно-беле и колор фотографије. У 2025. години започето је сортирање, дигитализација (скенирање) и обрада документарне фото грађе, укључујући и њено одлагање у наменске бескиселинске фолије и кутије, тј. смештај у металне фиокаре у оквиру одељења документације у Јагодини. У плану је наставак послова око дигитализације Фототеке МНМУ у 2026. години.

Почев од 2001. године фонд је проширен делом који се односи на дигиталне фотографије настале током реализације различитих музејских пројеката, а које су систематизоване у оквиру документационог фонда Медијатеке и Досијеа изложби (Сервера МНМУ).

Фотографије из документације МНМУ

2.5.3 Дигитализација грађе

2.5.3.1 Дигитализација примарне документационе грађе

Дигитализација је обављана у зависности од потребе одређене изложбе-пројекта, као и за потребе уноса у електронску базу података.

2.5.3.2 Дигитализација архивске грађе и документационе грађе

Салон ОБМ:

Извештај о раду на дигитализацији архивске грађе Салона Ото Бихаљи-Мерин у периоду јануар-јун 2025.

Током јануара 2025. дигитализоване су 544 странице архивске грађе СОБМ (300 x 300 dpi, PDF, без компресије), у виду преписке са страним дописницима.

Током фебруара 2025. дигитализовано је 1190 страница (300x300 dpi, PDF, без компресије) архивске грађе СОБМ, у виду преписке, есеја, књига и новинских чланака.

Током марта 2025. дигитализовано је 446 страница (300x300 dpi, PDF, без компресије) архивске грађе СОБМ, у виду преписке и часописа.

Током априла 2025. дигитализовано је 429 страница (300x300 dpi, PDF, без компресије) архивске грађе СОБМ, у виду часописа и новинских чланака.

Током маја 2025. дигитализовано је 989 страница (300x300 dpi, PDF, без компресије) архивске грађе СОБМ. Списак пописане грађе налази се у следећој табели.

Информације о грађи	Број скенираних страница	Локација похрањене грађе
Časopis – „Jugoslavija“, 1952, Makedonija, tvrd povez, englesko izdanje	100	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Časopisi\Jugoslavija i
Časopis – „Jugoslavija“, 1952, Makedonija, mek povez, englesko izdanje	97	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Časopisi\Jugoslavija i
Deo publikacije – Vujaklija	16	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Delovi publikacija i
Prepiska – Peticija GPU Zagreb	4	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - domaći umetnici\Peticija GPU Zagreb i
Prepiska – Boris Kelemen	7	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - domaći umetnici\Kelemen Boris i
Esej – Oto Bihalji-Merin, „Umetnost i literatura u epohi elektronike i socijalizma”, kucano na mašini	11	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Nekategorisano\Eseji i
Esej – Oto Bihalji-Merin, „Savremenost naivne umetnosti”, kucano na mašini	5	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA i

		GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Nekategorisano\Eseji	
Novinski članak – Oto Bihalji-Merin, 1975, “Ausserhalb von Geschichte und Stil stehend”, Tages-Anzeiger, 21. 2. 1975.	2	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1975	i
Novinski članak – Momčilo Stojanović, 1983, “Tko sahranjuje srpsku naivu?”, Vjesnik, 10. 11. 1983.	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1983	i
Novinski članak – M. Živković, M. Beus, 1983, “"Naivni" protesti”, Politika, 15. 11. 1983.	2	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1983	i
Novinski članak – Oto Bihalji-Merin, 1959, “Optičke i duhovne sinteze”, Politika, 1-3. 5. 1959.	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1959	i
Novinski članak – O. Bihalji-Merin, 1958, “San o čovečnijem svetu. Razmatranja povodom Svetske izložbe u Briselu“, Politika, 18. 5. 1958.	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1958	i
Novinski članak – O. Bihalji-Merin, 1958, “Grad prividnosti i nade. Razmatranje povodom svetske izložbe u Briselu”, Politika, 8. 6. 1958.	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1958	i
Novinski članak – O. B., 1958, “Naši slikari primitivci na izložbi naivnog slikarstva u Belgiji”, Politika, 18. avg. 1958.	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1958	i
Objavljeni tekst – O. Bihalji-Merin, ?1958, “L'Apport artistique Yougoslave a l'Exposition de Bruxelles 1958”, Nepoznata publikacija	3	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1958	i

Časopis – „Jugoslavija“, 1957, Srbija, francusko izdanje	164	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Časopisi\Jugoslavija	i
Časopis – „Jugoslavija“, 1955, Jugoslovenska skulptura XX veka, srpskohrvatsko izdanje	196	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Časopisi\Jugoslavija	i
Časopis – „Jugoslavija“, 1959, Umetnost naivnih, srpskohrvatsko izdanje	145	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Časopisi\Jugoslavija	i
Časopis – „Jugoslavija“, 1952, Život i umetnost, nemačko izdanje	135	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Časopisi\Jugoslavija	i
Časopis – „Jugoslavija“, 1955, Crna Gora, englesko izdanje	97	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Časopisi\Jugoslavija	i

Током јуна 2025. дигитализовано је 895 страница (300x300 dpi, PDF, без компресије) архивске грађе СОБМ. Списак пописане грађе налази се у следећој табели.

Informacije o građi	Broj skeniranih stranica	Lokacija pohranjene građe
Časopis – „Jugoslavija“, 1956, Putovanje, srpskohrvatsko izdanje	176	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Časopisi\Jugoslavija

Prepiska – Ružička J.	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Ružička J	i
Prepiska – Myers Bernard	13	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Myers Bernard	i
Prepiska – Hartmann H.	6	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Hartmann H	i
Prepiska – Hauptmann Elisabeth	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Hauptmann Elisabeth	i
Novinski članak – Oto Bihalji-Merin, 1953, „Faust i Uli“, NIN, 9. 8. 1953.	2	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1953	i
Novinski članak – Oto Bihalji-Merin, 1953, „Senke i ljudi“, NIN, 2. 8. 1953.	2	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1953	i
Časopis – Međunarodna politika, 15. 8 – 15. 9. 1955.	32	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1955	i
Tekst u časopisu – Oto Bihalji-Merin, 1965, „Thomas Mann. Weltsicht und Selbstvollendung“, Sinn und Form	28	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA	i

		GRAĐA\Biblioteka\Časopisi\Sinn und Form	
Deo publikacije - OBM, 1965, „Graditelji moderne misli“, Prosveta, Beograd (poglavlje „Tomas Man. Razlaganje i obnova romana“)	36	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Delovi publikacija\Tomas Man	i
Deo publikacije - OBM, 1957, „Susreti sa mojim vremenom“, Prosveta, Beograd (poglavlje „Tomas Man. Pogled sa čarobnog brega“)	28	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Delovi publikacija\Tomas Man	i
Deo publikacije – Tomas Man, 1964, „Čarobni breg“, Prosveta, Beograd (Predgovor, OBM, „Naturalizam i građanski duh“)	28	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Delovi publikacija\Tomas Man	i
Deo publikacije – Tomas Man, 1955, „Doktor Faustus“, Svjetlost, Sarajevo (Predgovor, OBM, „Doktor Faustus“)	12	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Delovi publikacija\Tomas Man	i
Prepiska – Pechstein Max	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Pechstein Max	i
Prepiska – Herman Leoni	7	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Herman Leoni	i
Prepiska – Fox Milton S.	40	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA	i

		GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Fox Milton S	
Prepiska – Schultz Barbara	4	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Schultz Barbara	i
Prepiska – Hoffman Kurt	8	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Hoffman Kurt	i
Prepiska – Rubinstein Helena	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Rubinstein Helena	i
Prepiska – Renn Ludwig	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Renn Ludwig	i
Prepiska – Ogden Sheila, Solomon Guggenheim Museum	4	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Ogden Sheila, Solomon Guggenheim Museum	i
Prepiska – Schlemmer Tut	15	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Schlemmer Tut	i
Prepiska – Mayleas Ruth	5	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA	i

		GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Mayleas Ruth
Prepiska – Hunziker Max	9	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Hunziker Max
Prepiska – McCray Porter, MOMA	8	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\McCray Porter, MOMA
Prepiska – Pasotti Bernardo	40	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Pasotti Bernardo
Prepiska – Schönberner Mirjana	2	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Schoenberner Mirjana
Deo publikacije – Jovanka Stolić, 2022, „Vujaklija“	70	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Biblioteka\Knjige
Prepiska – Hildebrandt Hans i Rainer	7	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Hildebrandt Hans i Rainer
Prepiska – Hildebrandt	6	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Hildebrandt

Prepiska – Slovačka narodna galerija	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Slovačka narodna galerija	i
Prepiska – Hepworth Barbara	2	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Hepworth Barbara	i
Prepiska – Hausdorff Rita	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Hausdorff Rita	i
Prepiska – Read Herbert	44	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Read Herbert	i
Prepiska – Lord Harewood i Virginia Harding	26	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Lord Harewood i Virginia Harding	i
Prepiska – Langui Emile	32	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Langui Emile	i
Prepiska – Malroux Clara	34	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Malroux Clara	i

Prepiska – Schmidt Rottluff Karl	2	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Schmidt Rottluff Karl	i
Prepiska – Sweeney James J.	4	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Sweeney James J	i
Prepiska – Tobey Mark	5	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Tobey Mark	i
Prepiska – Moeller Pearl	6	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Moeller Pearl	i
Prepiska – Roth Cecil	8	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Prepiska\Prepiska - strani dopisnici\Roth Cecil	i
Časopis – Jugoslawische Revue, 1980, br. 1-2	50	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1980	i
Zapis kucan na mašini (za novinski članak) – OBM, 1935, „Revolutionäre Dramaturgie. Zu den Arbeiten von Julius Hay“	4	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1935	i
Fotokopija novinskog članka – Pierre Merin, 1934/1935, „Zu den	4	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA	i

Bühnenwerken von Julius Hay“, <i>Neue Deutsche Blätter</i> , str. 376-379.		GRAĐA\\DIGITALIZOVANA GRAĐA\\Hemeroteka\\1935	
Zapis kucan na mašini (za novinski članak) – Pierre Merin, 1935, „Dem Reporter Egon Erwin Kisch gewidmet“	12	\\10.1.10.10\\arhiva dokumentacija\\SALON OBM\\ARHIVSKA GRAĐA\\DIGITALIZOVANA GRAĐA\\Hemeroteka\\1935	i
Novinski isečak – „Der Prix Goncourt 1935“, ?1935	2	\\10.1.10.10\\arhiva dokumentacija\\SALON OBM\\ARHIVSKA GRAĐA\\DIGITALIZOVANA GRAĐA\\Hemeroteka\\1935	i
Novinski isečak – „Erzählende Literatur“, 29.12.1935.	2	\\10.1.10.10\\arhiva dokumentacija\\SALON OBM\\ARHIVSKA GRAĐA\\DIGITALIZOVANA GRAĐA\\Hemeroteka\\1935	i
Novinski isečak – „Paul Bourget im Urteil der Zeitgenossen“, 29.12.1935.	2	\\10.1.10.10\\arhiva dokumentacija\\SALON OBM\\ARHIVSKA GRAĐA\\DIGITALIZOVANA GRAĐA\\Hemeroteka\\1935	i
Časopis – <i>Književnik: Hrvatski književni mjesečnik</i> , 1935, god. VIII, br. 3	51	\\10.1.10.10\\arhiva dokumentacija\\SALON OBM\\ARHIVSKA GRAĐA\\DIGITALIZOVANA GRAĐA\\Hemeroteka\\1935	i
Novinski članak – O.B, 1935, „Die letzte Last“	1	\\10.1.10.10\\arhiva dokumentacija\\SALON OBM\\ARHIVSKA GRAĐA\\DIGITALIZOVANA GRAĐA\\Hemeroteka\\1935	i
Novinski članak – Pierre Merin, „Saint Thomas More“, <i>Monde</i> , 6.6.1935.	3	\\10.1.10.10\\arhiva dokumentacija\\SALON OBM\\ARHIVSKA GRAĐA\\DIGITALIZOVANA GRAĐA\\Hemeroteka\\1935	i
Novinski članak – Pierre Merin, 1935, „Der rasende Reporter. Zum 50. Geburtstag E. E. Kisch gewidmet“	2	\\10.1.10.10\\arhiva dokumentacija\\SALON OBM\\ARHIVSKA GRAĐA\\DIGITALIZOVANA GRAĐA\\Hemeroteka\\1935	i

Novinski članak – P. M, 1935, „Reise durch die Zeit“	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1935	i
Novinski članak – Pierre Merin, 1935, „Les risques de la verite“, <i>Monde</i>	1	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1935	i
Novinski članak – Peter Merin, 1935, „Die Geschichte vom Soldaten“	2	\\10.1.10.10\arhiva dokumentacija\SALON OBM\ARHIVSKA GRAĐA\DIGITALIZOVANA GRAĐA\Hemeroteka\1935	i

Николија Николић

Током 2025. године, за потребе монографије *Ота Бихаљи-Мерин: све је увек данас* скениране су фотографије из архиве Салона ОБМ (Никола Стојановић) као и насловнице књига Ота Бихаљи-Мерина (Сенка Латинковић).

Огранак Галерија у Јагодини:

Дигитализовани су прибављени новински чланци везани за реализоване пројекте МНМУ у текућој години. Скенирани чланци су обрађени (обележени) и смештени у електронску базу Сервер МНМУ.

2.6. БИБЛИОТЕКА МНМУ

Библиотека МНМУ представља један од најбогатијих документационих фондова МНМУ. Њен инвентар чине: књиге, каталози наивне уметности, други каталози, као и Поклон Ота Бихаљи Мерина (ПБМ). Укупно инвентарисаних публикација у Књизи инвентара библиотеке МНМУ закључно са децембром 2025. године је 4458.

2.6.1 Набављене публикације

Фонд библиотеке Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини за 2025. годину се увећао за тридесет шест (36) публикација међу којима су издања МНМУ и издања добијена путем поклона: Књиге: 7; Каталози: 20; Зборник: 3; Извештај: 1; Календари: 1; Деплијанери: 4. Наведене публикације заведене су у инвентарну књигу библиотеке МНМУ.

2.6.2 Дигитализација фонда

У оквиру фонда Библиотеке МНМУ је поклон рукописа Ота Бихаљи-Мерина. Реч је о рукописима и документацији које је Ото Бихаљи-Мерин сакупио у процесу свог литерарног стварања, тј. писаним и куцаним рукописима (Ото Бихаљи Мерина и др.) који се физички налазе у 40 фасцикли инвентарисани од броја 1371 до 1497. До децембра 2025. године укупно је обрађено 25 фасцикли.

2.7. МЕДИЈАТЕКА

Прикупљање документационог материјала у форми тонских записа на магнетофонским тракама, у оквиру Фонотеке замењен је одлагањем и чувањем видео снимака, на Beta и VHS касетама и у Видеотеци, да би се затим у новијем периоду, од 2001. године, видео и аудио записи, упоредо са осталим свеобухватним документационим материјалом насталим током реализације разноврсних програма Музеја, објединили у Медијатеку у којој се документациона грађа чува на електронским носачима података, у ЦД и ДВД формату. Поред потпуно обрађене библиотеке финалних електронских издања, чији је издавач МНМУ или других издавача, Медијатека обухвата и радне примерке електронских записа за интерну употребу са свим документарним материјалом насталим током реализација пројеката (комплетни материјали за публикације, припреме за штампу, идејна решења, фотографије дела, догађаја и других значајних садржаја, видео записи различитих садржаја, као и други документи од значаја за област којом се Музеј бави). Медијатека садржи укупно 1089 ЦД и ДВД записа, почев од 2001. године до данас.

У оквиру дигитализације фондова документационог материјала МНМУ урађена је дигитализација овог фонда и формирање електронске базе фонда Медијатеке.

Електронска издања МНМУ

2.8. УСАВРШАВАЊЕ СТРУЧЊАКА

2.8.1 Стручна звања

Новембра (28.11.) 2025. године, у Народном музеју Србије у Београду, стручно звање – кустос, стекле су:

Даница Ђорђевић Јанковић, одбраном рада на тему: Кустоска методологија у реализацији изложбе Лазара Вујаклије и

Валентина Јовановић, одбраном рада на тему: Примена иновативних метода у раду музејског едукатора.

2.9.2 Академска звања (Рад на мастер, магистарским и докторским тезама)

/

2.9.4 Учесће на стручним и научним скуповима

2.9.4.1 Учесће на конгресима, стручним и научним скуповима у земљи

/

2.9.4.2 Учесће на међународним конгресима, стручним и научним скуповима у иностранству

26. септембар 2025.

Представљање Музеја наивне и маргиналне уметности на ЕМА 2025 Conference and Award Ceremony (конференцији европске музејске асоцијације)

Директорка музеја др Ивана Башичевић Антић 26.09.2025. презентовала је Музеј наивне и маргиналне уметности у оквиру номинације МНМУ у категорији Уметнички музеј године на конференцији ЕМА-е у Будимпешти.

Након посете чланова жирија просторијама МНМУ у Београду и Јагодини, МНМУ је номинован за награду Музеј године у категорији Уметнички музеј у оквиру престижне европске академије музеја. Након презентације МНМУ је заједно са Центром Помпиду-Мец, (Мец, Француска), Лудвиг музејем, (Будимпешта, Мађарска), Националном галеријом Исланда, (Рејкјавик, Исланд), Ирским музејем модерне уметности, (Даблин, Ирска), Литванским националним музејем уметности, (Вилнев, Литванија), Музејем савремене уметности Црне Горе ушао у ужи избор за ту награду.

ЕМА је европска академија музеја која својим радом презентује визију музеја као важног инструмента друштвено-економских и културалних промена у савременом друштву. Академија види улогу модерног музеја као места сусрета и форума за развој научних дебата, креативности, друштвене кохезије и културалног дијалога.

18. јул 2025.

Представљање Музеја наивне и маргиналне уметности на фестивалу ИНОЕ/НАИВНОЕ у Јекатеринбургу путем видео презентације

Научни симпозијум Музеја ликовних уметности у Јекатеринбургу:

„Наивна и аутсајдерска уметност у савременом свету“

17–18. јул 2025.

Овај симпозијум био је посвећен разматрању широког спектра тема у вези са самоуком уметношћу, чија јединствена и особена дела и даље обогаћују савремени уметнички дискурс. Догађај је послужио као платформа за дискусију о актуелним изазовима, као и за представљање нових открића и резултата истраживања у областима наивне и аутсајдерске уметности.

Ивана Јовановић, дипломирани историчар уметности – музејски саветник:

-Конференција међународна Yugofuturisms у организацији NEWYU, University of Waterloo, department of Fine Arts (пратила електронски).

-Storing Paper Collections with Limited Resources, Diana Bencatel 1. 10. 2025 (пратила електронски).

2.9.5.1 Учешће на конференцијама семинарима, саветовањима, радионицама у земљи

/

2.9.5.2 Учешће/присуство на струковним скуповима у земљи

УЧЕШЋЕ НА СТРУЧНОМ СКУПУ У НАРОДНОМ МУЗЕЈУ У КИКИНДИ ИСОМ – ДОДЕЛА НАГРАДА

У мају 2025. године кустоси Музеја наивне и маргиналне уметности присуствовали су седници ИСОМ-а, на којој је одржана свечана додела ИСОМ награда за Музеј године, Стручњака године и Пројекат године.

Музеј наивне и маргиналне уметности, на челу са директорком др Иваном Башићевић Антић, био је кандидат за ИСОМ награду у све три наведене категорије, што представља значајно признање за континуирани рад музеја и његову видљивост у стручној и широј културној јавности.

Седници ИСОМ-а и додели награда присуствовали су кустоси МНМУ Сенка Латинковић, Владимир Кокоруш и Радмила Стаменковић.

Учешће на овом стручном скупу омогућило је размену искустава са колегама из других музејских институција, праћење актуелних тенденција у музејској пракси, као и додатно позиционирање Музеја наивне и маргиналне уметности у оквиру националне и међународне музејске заједнице.

Присуство на ИСОМ-овој седници и учешће у програму доделе награда представља важан сегмент стручног усавршавања запослених и доприноси даљем развоју музејске делатности и квалитета рада МНМУ.

Валентина Јовановић, музејски едукатор присуствовала је Седници музејског друштва у Смедереву, 29.09.2025. године

<http://www.mdsrbija.org/svecana-sednica-skupstine-mds-smederevo-29%E2%80%9230-septembar-2025-godine/>

Ивана Јовановић, дипломирани историчар уметности – музејски саветник:

-Стручни семинар Ископавање „Срца таме“, у Музеју афричке уметности, Београд, присуствовала 26. 9. 2025.

23. 12. 2025. Присуствовала радном састанку Секције историчара уметности МДС у Музеју савремене уметности у Београду.

Сенка Латинковић: присуство предавањима вишег конзерватора Народног музеја,
Вељка Џикића: *Музејско осветљење – између видљивости и заштите* (12.6.2025.) и
Климатски услови у музејима – истине и заблуде (15.05.2025.)

2.9.6. Организација конгреса

/

2.9.7. Стручни боровци у иностранству

Сенка Латиновић: самостална посета професионално важним изложбама у Паризу: *Art Brut: Dans l'intimité d'une collection. Donation Decharme au Centre Pompidou* (Grand Palais) и *L'étoffe des rêves* (Halle Saint Pierre), септембар 2025.

2.9. ПРЕЗЕНТАЦИЈА/КОМУНИКАЦИЈА

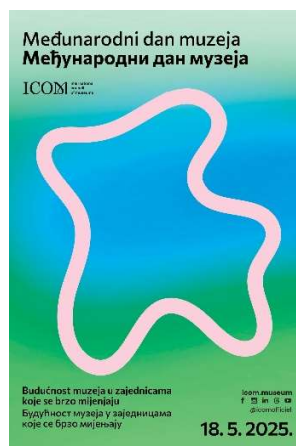
2.10.1 Манифестације

ТЕА радионица – терапија арт методама

Поводом обележавања Међународног дана музеја, у Галерији Музеја наивне и маргиналне уметности у Јагодини, 18. маја 2025. године одржана је радионица под називом ТЕА радионица – терапија арт методама. Програм је реализован у организацији МНМУ као део едукативних и иновативних активности усмерених ка развоју публице и промоцији уметности као средства за лични раст и добробит.

Радионицу је успешно водила Јована Ђорђевић, која је својим стручним и ангажованим приступом омогућила учесницима да се кроз креативни процес повежу са сопственим емоцијама и искуствима. Њен метод рада заснован је на савременим арт терапијским техникама, а атмосфера у којој је радионица одржана била је отворена, подстицајна и подржавајућа.

Учесници радионице, различитих генерација и професионалних усмерења, показали су велико интересовање и активност, при чему су посебно истакли значај самог процеса стварања као начина изражавања и опуштања. Догађај је додатно обогатио програм МНМУ посвећен неговању инклузивности и коришћењу уметности у сврху очувања менталног здравља и унапређења квалитета живота.

2.10.2 Едукативне радионице, акције пројекти за публику

У оквиру одељка 2.10.2. представљене су активности Музеја наивне и маргиналне уметности усмерене на развој, едукацију и ангажовање публике. Током извештајног периода МНМУ је реализовао низ едукативних радионица, акција и пројеката чији је циљ био да се публици различитих узраста и интересовања приближе наивна и маргинална уметност, као и да се подстакне активно учешће у културним садржајима. Програми су осмишљени тако да подрже учење кроз искуство, развој визуелне писмености, креативно мишљење и интеракцију са музејским материјалом.

Овај одељак садржи систематски преглед реализованих активности, њихових циљева, резултата и утицаја на публику, са посебним освртом на методологију рада и постигнуте ефекте.

Редни број	Датум	Тема	Школа	Број ученика
1.	14.2.	Необични облици	Милан Мијалковић	24
2.	27.2.	Јан Књазовиц као инспирација	Милан Мијалковић	25
3.	11.4	Васкршња радионица	Горан Остојић	13

4.	15.4	Васкршња радионица	Милан Мијалковић	23
5.	18.5.	ТЕА радионица	Мешовито	35
6.	20.5.	Необични облици	17. октобар	20
7.	29.5.	Необични облици	Рада Миљковић	23
8.	12.6.	Необични облици	Рада Миљковић	17
9.	4.7.	Вртић	Вртић „Пионир“	7
10.	2.10.	Мостови између генерација	17. октобар и Геронтолошки центар	32
11.	8.10.	Наивна и маргинална уметност у нама	Рада Миљковић	25
12.	9.10.	Различитост	11. мај	35+4
13.	24.12.	Новогодишња радионица	17. октобар	13
14.	25.12.	Новогодишња радионица	17. октобар	19

Табела 1. Ликовне радионице 2025.

2.10.3 Предавања у МНМУ и вођење кроз поставку/изложбе

2.10.3.1 Предавања, разговори

27. јун 2025

Разговор поводом 150 година од рођења Томаса Мана

Учесници: др Јелена Костић-Томовић, редовна професорка Филолошког факултета у Београду, Катедраза германистику, др Станислава Бараћ, виша научна сарадница Института за књижевност и уметност, др Јован Букумира, научни сарадник Института за књижевност и уметност, модерација: Сенка Латиновић

Разговор је био базиран на литерарном опусу Томаса мана, његовој инвентивности и месту које данас заузима у светској књижевној баштини. Посебно је осветљен допринос Ота Бихаљи-Мерина читању и разумевању Томаса Мана кроз анализу његових предговора за југословенска издања Чаробног брега и Др Фаустуса, као и значајног сусрета Бихаљија и Мана 1953. у Швајцарској.

Овом приликом, у Салону Ото Бихаљи-Мерин је изложена преписка између Томаса Мана и Ота Бихаљи-Мерина.

Разговору је присуствовало 15 посетилаца.

2.10.3.2 Вођења кроз поставку/изложбе

Предавања и стручна вођења која су током извештајног периода реализована у МНМУ, како кроз сталну поставку, тако и кроз друге изложбе. Програмска вођења и тематска предавања била су усмерена на продубљивање знања публике и унапређење њиховог доживљаја музејског садржаја, уз посебан акценат на разумевање наивне и маргиналне уметности.

Датум	Школа	Број посетилаца
14.2.	Милан Мијалковић	24
14. 2.	17. октобар	10
27.2.	Милан Мијалковић	25
27.3.	17. октобар	65
11.4	Горан Остојић	13
15.4	Милан Мијалковић	23
23.4.	17. октобар	20
6.5.	17. октобар	20
12.5.	Екскурзија	125
15. 5.	Еразмус	15
16.5.	Екскурзија	70
20.5.	17. октобар	20
29.5.	Рада Миљковић	23
12.6.	Рада Миљковић	17

4.7.	Вртић „Пионир“	7
2.10.	17. октобар и Геронтолошки центар	32
8.10.	17. октобар	25
9.10.	11. мај	30
24.12.	17. октобар	13
25.12.	17. октобар	19
25.12.	17. октобар	29

Табела 2: Стручна вођења

2.10.4 Предавања и промоције музеја ван МНМУ

Одељак 2.10.4. обухвата предавања, промоције и гостовања МНМУ реализована ван музеја. Током извештајног периода остварена су два значајна програма: гостовање МНМУ у Смедеревској Паланци, где је одржана едукативна радионица и вођење кроз изложбу, као и гостовање у Геронтолошком центру у Јагодини, уз представљање музеја и директну промоцију његових активности. Ови програми допринели су ширењу видљивости музеја и остваривању ближе сарадње са различитим локалним заједницама.

Датум	Врста	Школа	Број посетилаца
-------	-------	-------	-----------------

15.09.	Упознавање/предавање	Геронтолошки центар	19
11.12.	Радионица	Народни музеј Смедеревска Паланка	25
11.12.	Вођење	Народни музеј Смедеревска Паланка	25
11.12.	Вођење	Народни музеј Смедеревска Паланка	13

Табела 3: Вођења и радионице ван музеја

2.10.5 Други догађаји у МНМУ (концерти, промоције, презентације и др.)

Промоција календара *Музеј наивне и маргиналне уметности (МНМУ)* за 2026. годину одржана је у оквиру новогодишњег базара Музеја наивне и маргиналне уметности, у четвртак, 25. децембра 2025. године, у интервалу од 12 до 16 часова, у Галерији МНМУ у Јагодини.

2.10.6 Укупан број посетилаца

4526

3.10.7 Интернет презентација

Електронске презентације МНМУ

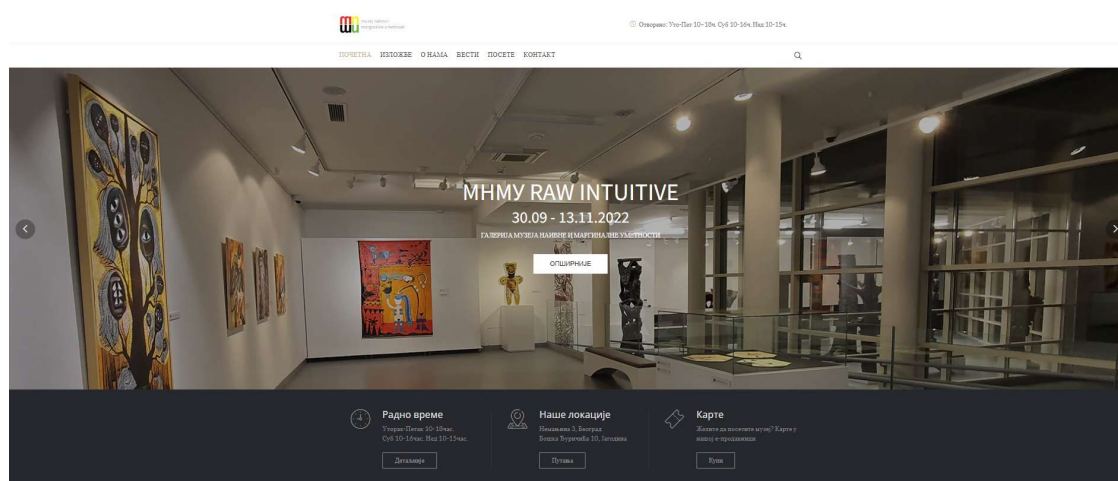
Тренд у савременој музеологији је оријентација према кориснику. Поред трајног чувања података, крајњи циљ информационих система представља отварање према широкој јавности. Пратећи актуелна кретања у савременом добу преноса информација електронским путем Музеј отвара интернет домен за презентовање виртуелних садржаја. Сајт Музеја налази се на адреси <https://mnmu.rs/> Виртуелна презентација Музеја постављена је 1998. године а 2001. је урађен редизајн сајта са верзијом на енглеском језику. Сајт се редовно ажурирао актуелним подацима о активностима Музеја и повремено освежава новим редизајном и атрактивним садржајима.

Током 2022. године урађен је нови редизајнирани сајт МНМУ, са акцентом на актуелнији, приступачнији и читљивији приступ концепту, обогаћен новим садржајима и атрактивним визуелним идентитетом који је прилагођен новим савременим захтевима квалитетне и опште доступне електронске презентације Музеја. Планирана је презентација богатог документационог материјала којим музеј располаже, пре свега кроз опцију Електронске читаонице, која ће посетиоцима сајта омогућити читање актуелних публикованих чланака из ове области, као и неких од најзанимљивијих чланака из фонда Хемеротеке МНМУ.

Комуникацију информација електронским путем Музеј реализује и путем друштвених мрежа Фејсбук(www.facebook.com/muzejnaivneimarginalneumetnosti) и Инстаграм странице (www.instagram.com/museumofnaivemarginalart) као најбржим

актуелним канала информисања публике о текућим пројектима и другим активностима Музеја. Такође, у сарадњи са фирмом *Ороундо*, Музеј је реализовао и интерактивну виртуелну презентацију у оквиру платформе: *Cultural Places*. Ова мултимедијална презентација најзначајнијих садржаја Музеја доступна је у самом Музеју, као и ван њега у оквиру апликације на адреси play.google.com/store/apps/details?id=com.cpapp&hl=sr.

Посматрано у светлу реализације основних темељних музејских задатака заштите, истраживања и комуницирања музејске грађе, сагледава се значај примене савремених технологија, пре свега у смислу трајног чувања података, као и могућности њихове лакше и квалитетније презентације и доступности. Применом савремене технологије у музејима, отвара се могућност потпуно новог дефинисања музеолошке активности, на основу чега се документација претвара у информацију, а музеј у целини постаје отворена информацијска структура.

Изложба у току

Потпуно бесплатно

2.10.8 Медијска презентација и одједи/покривеност

ИЗВЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

Facebook и Instagram – 2025. година

Током 2025. године, Музеј наивне и маргиналне уметности активно је користио друштвене мреже Facebook и Instagram као важан канал комуникације са публиком, са циљем информисања, едукације и промоције музејских програма, изложби и пратећих активности.

Објаве су биле усмерене на:

- промоцију сталне поставке и привремених изложби,
- најаве и извештаје са отварања изложби,
- представљање уметника и уметничких дела,
- најаве и документацију пратећих програма (предавања, вођења, радионице),
- обележавање значајних датума из историје музеја и културе,
- комуникацију са публиком кроз интерактивне и визуелно прилагођене садржаје.

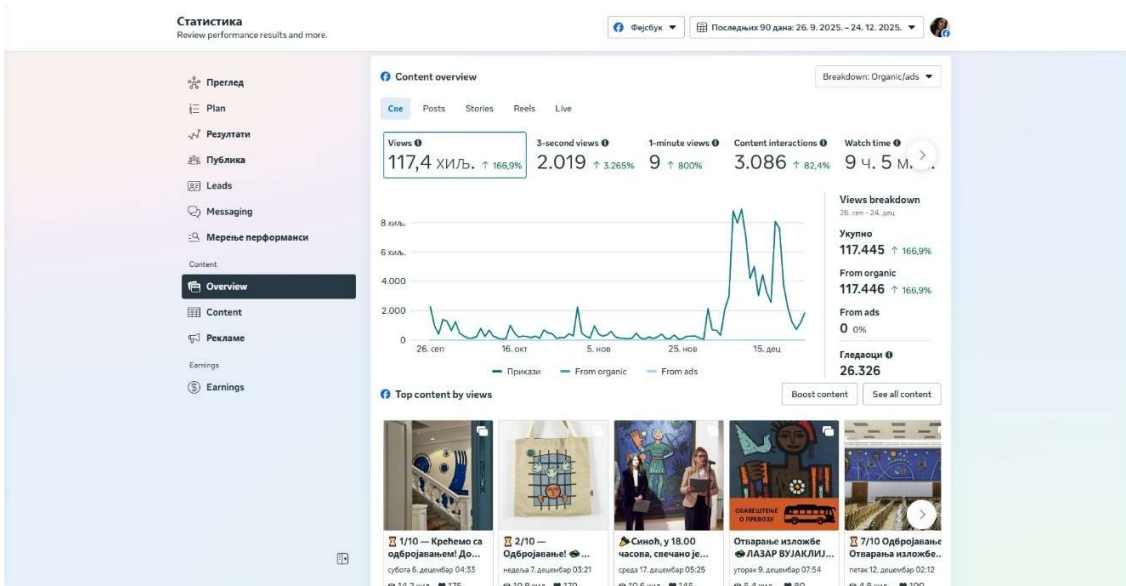
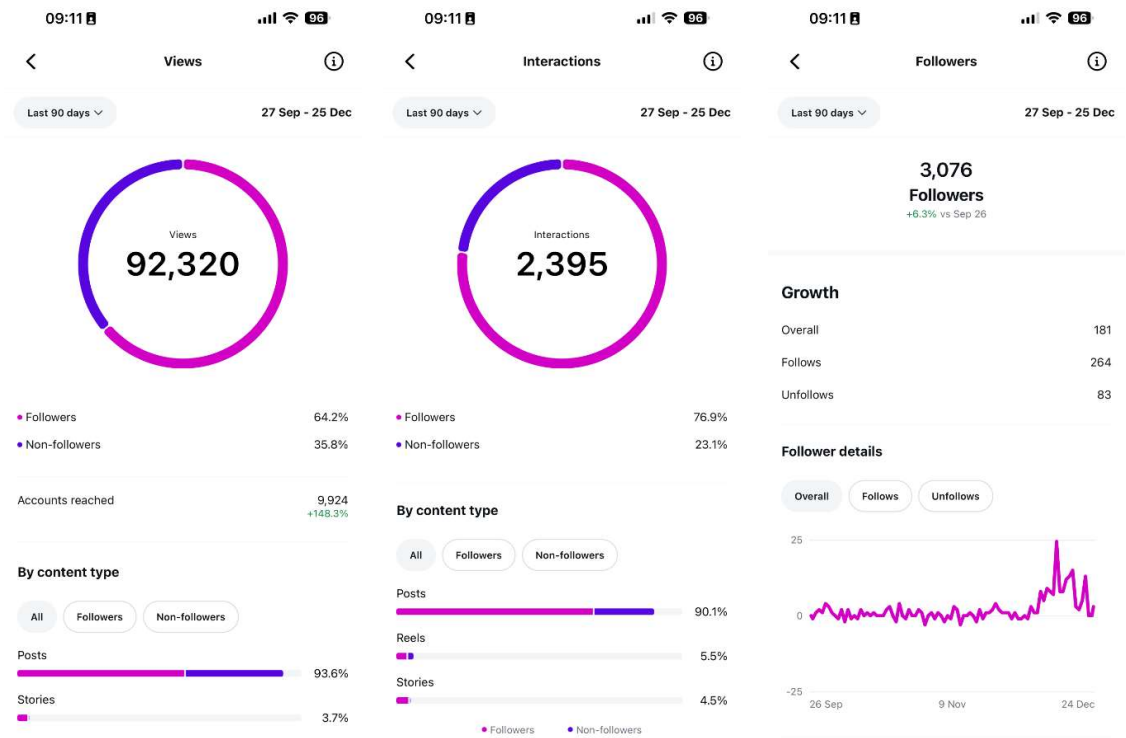
Посебан акценат током године стављен је на изложбени програм, међу којима се издваја изложба „Лазар Вујаклија – Протест према себи“, као и активности у оквиру Четвртог тријенала МНМУ „Ексцентрици“, које су пратиле континуиране најаве, одбројавања, видео и фото садржаји.

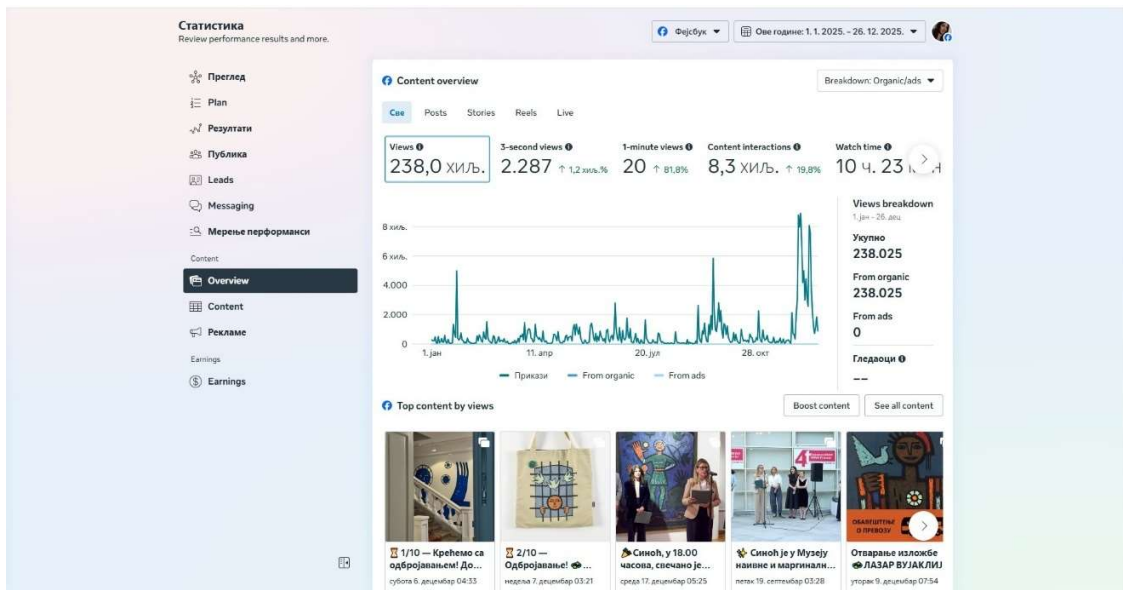
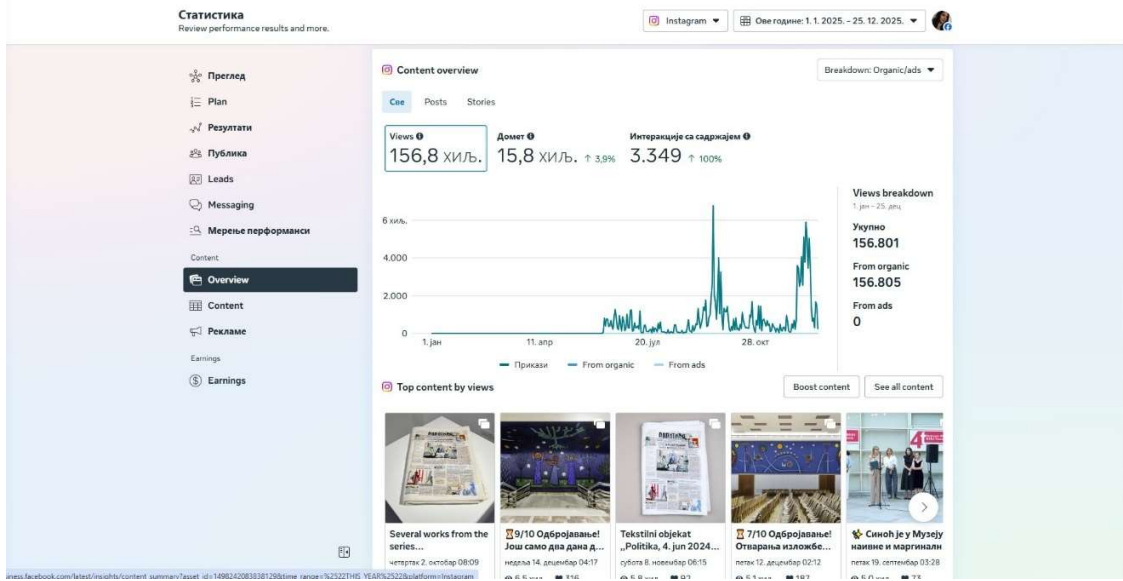
Садржај је редовно прилагођаван форматима обе платформе:

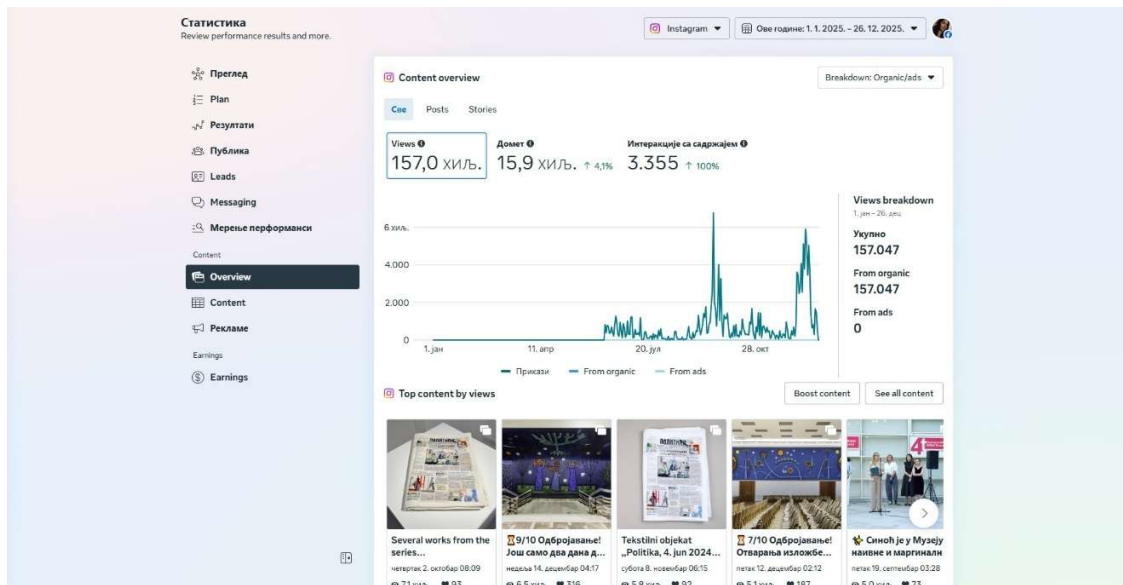
на Instagram-у са нагласком на визуелни идентитет, кратке и ангажујуће текстове, као и stories садржаје, на Facebook-у кроз информативније објаве, детаљније најаве и извештаје са догађаја.

Кроз континуирано присуство и доследну комуникацију, друштвене мреже су допринеле већој видљивости музеја, бољој информисаности публике и јачању односа са постојећим и новим посетиоцима.

Активности на друштвеним мрежама у 2025. години потврдиле су њихову улогу као важног сегмента музејске комуникације и подршке укупном програму и мисији Музеја наивне и маргиналне уметности.

2.10. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

(монографије, каталози збирки, поглавља у књигама, прилози међународним конгресима, саветовањима, радови у међународним часописима, радови у националним часописима, предговори у каталозима, каталози изложби, енциклопедијске јединице, хронологије, библиографије, прикази, популарни чланци, популарна издања, деплијани, рецензије и редактуре)

др Ивана Башичевић Антић, аутор текста у каталогу МНМУ:

Ото Бихаљи-Мерин: Гоја (уводна реч уредника)

Ото Бихаљи-Мерин и Димитрије Башичевић: наивна уметност у контексту модерне уметности 20. века, у: *Ото Бихаљи-Мерин: све је увек данас*, изд. МНМУ и фондација Фонд ОБМ, Београд

Ото Бихаљи-Мерин: све је увек данас (уводна реч)

Јан Књазовиц – сто година од рођења пионира уметности наиве (предговор),

Јован Маринковић, Фантом слободе (предговор),

Лазар Вујаклија: протест према себи (увод)

каталогу-деплијанеру МНМУ:

Слободан Штепић 50+ Плакати – фотографије и флајеру МНМУ:

Снага воље – мотиви борбе и молитве у уметничким радовима из збирке МНМУ,

Сенка Латинковић, аутор текста у каталогу МНМУ:

Четврти тријенале МНМУ: Екцентрици

Необична колекција – Избор дела из колекције Људмиле Стратимировић, као и

- каталог изложбе ***Балзам***, уметнице Едите Кадирић (Галерија Витамин Х и Галерија БелАрт, јун 2025).

Лепа Милошевић, аутор текста у каталогу МНМУ:

Јован Маринковић, Фантом слободе

Радмила Стаменковић, аутор текста у каталогу МНМУ:

Јан Књазовиц – сто година од рођења пионира уметности наиве

Четврти тријенале МНМУ: Екцентрици

Владимир Кокоруш, аутор текста у каталогу-деплијанеру МНМУ:

Душан Јевтовић – сто година од рођења великана наиве и календару МНМУ:

Музеј наивне и маргиналне уметности (МНМУ)

2.11. НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

МЕЂУНАРОДНО ПРИЗНАЊЕ ЕВРОПСКЕ МУЗЕЈСКЕ АКАДЕМИЈЕ

Музеј наивне и маргиналне уметности остварио је изузетан међународни успех учешћем у избору за награду Европске музејске академије (European Museum Academy) за Европски музеј године.

Свечана гала церемонија доделе награда одржана је у суботу, 27. септембра, у Будимпешти. Том приликом, Музеј наивне и маргиналне уметности ушао је у финале избора за најбоље европске музеје, где је добио и посебно признање Европске музејске академије, признање је уручено директорки др Ивани Башићевић Антић.

Ово значајно признање представља потврду дугогодишњег и посвећеног рада стручног тима музеја, као и успешне реализације музејских програма, изложбених

концепата и активности усмерених ка афирмацији наивне и маргиналне уметности у ширем европском културном контексту.

Посебно признање Европске музејске академије додатно позиционира Музеј наивне и маргиналне уметности као релевантну институцију у области савремене музејске праксе и доприноси јачању међународне видљивости и угледа музеја.

Остварени резултат представља снажан подстицај за даљи рад и развој музеја, као и наставак активности усмерених ка промоцији уметности маргине и ширењу културних хоризоната на европском нивоу.

Награда „Лазар Трифуновић“

Награда „Лазар Трифуновић“ за 2025. годину додељена је Даници Ђорђевић Јанковић за текст „Residual Aesthetics: Rethinking Zoran Todorović’s Warmth against the Benchmark of the Anthropocene” (“Резидуална естетика: преиспитавање уметничког пројекта Топлина Зорана Тодоровића у односу на референтни оквир антропоцена”), који је објављен у 37. броју часописа *AM Journal of Art and Media Studies* Факултета за медије и комуникације (Issue No. 37, September 2025 – Main Topic: *Marginalization of Art: A Permanent, Complex, and Ongoing Process*, ур. др Маја Станковић и др Јован Чекић).

Ову одлуку донео је жири у саставу: Софија Миленковић, историчарка уметности и истраживачица-сарадница на Одељењу за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду, Небојша Миленковић, историчар уметности, кустос, музејски саветник у Музеју савремене уметности Војводине и писац, и Мирослав Карић, кустос Музеја савремене уметности у Београду.

Награда је уручена 14. јануара 2026. године, у 12 часова, у Галерији Артгет Културног центра Београда.

Даница Ђорђевић Јанковић (1991) дипломирала је на Одељењу за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду, где је и завршила мастер студије, одбравивши 2023. године тезу „Самоорганизација уметника у Србији у доба транзиције – модели, значај и домети“. Тренутно је на докторским студијама на истом факултету. Од 2018. до 2024. године радила је као сарадница у Музеју савремене уметности у Београду, а од 2025. запослена је као кустоскиња у Музеју наивне и маргиналне уметности.

Номинација за Награду Националног комитета ICOM-а Србије

Музеј наивне и маргиналне уметности је и 2025. године доспео у ужи избор за Награду Националног комитета ICOM-а Србије у чак три категорије: Музеј године, Музејски стручњак године и Пројекат године. Поред номинације за Музеј године, номинована је и кустоскиња Салона Ото Бихаљи-Мерин (СОБМ/МНМУ) у Београду, Сенка Латиновић. У категорији Пројекта године номинована су два пројекта у организацији МНМУ – *Ото Бихаљи-Мерин: Морао сам бити присутан*, аутора Мирослава Карића, кустоса Музеја савремене уметности у Београду и Сенке Латиновић (СОБМ/МНМУ) и *Пасаж у салону и друга места сусрета уметности и живота*, групе аутора (Милица Ивић, Јоханна Марцаде-Мот, Софија Пашалић, Спаса Спасов, Милош Петровић, Душан Вучинић, Племе Ф20, Александар Поповић, Ана Димитријевић, Александар Денић, Бруно Толић, Марко Павловић, Милена Јаношевић, Андреј Јулхер, Милош Тадијин).

2.12. ВАНМУЗЕЈСКЕ АКТИВНОСТИ

2.13.1 Професионална ангажовања

Илија Босиљ: тријумф уметности, Галерија Српске академије наука и уметности, Београд, 25. март – 08. јуни 2025. године

Аутор изложбе: др Ивана Башичевић Антић

2.13.2 Чланство у стручним удружењима

Ивана Јовановић, музејска саветница, активни је члан Музејског друштва Србије (МДС), Секције историчара уметности МДС и групе NEWYU (New Yugoslav Studies Association).

Сенка Латиновић, кустос СОБМ/МНМУ, чланица је ИКОМ-а.

Радмила Стаменковић, кустос педагог, чланица је Музејског друштва Србије (МДС).

Др Ивана Башичевић Антић

30. 01. 2026.

директорка МНМУ